

BEKÖSZÖNTŐ

ÉLETSZENTSÉG

Az életszentség a mai időkben kivesző, titokzatos és érthetetlen, szinte ellenséges szó. Kivesző, mert látszólag az elmúlt történelmi időkhez kapcsolódik az értelme, a legendák világához, a legendás emberek életéhez. Mi pedig, mai „felvilágosult” emberek tudni véljük, hogy a legendák sosem létezett dolgokat mondanak el meseszerűen. Titokzatos és érthetetlen ez a szó. Titokzatos, mert mégis megmozgat bennünk valamit. Valamit, ami fölöttünk van, ami rajtunk kívül van, ami több, mint mi, ami több, mint ez a világ; és éppen ezért érthetetlennek véljük. Elérhetetlennek tűnő, ami és éppen ezért olyan ellenséges. Úgy gondoljuk, hogy nem szolgálja szürke hétköznapijainkat. Sőt nyugtalanságot okoz. Mert olyanra biztat, ami úgymond nincs, vagy, ami elérhetetlen, vagy amiért ki kellene lépnünk önmagunkból, szürke hétköznapijainkból; amiért meg kellene erőltetnünk önmagunkat. És éppen ezért ez a titokzatos és érthetetlen, szinte ellenséges szó kiveszőben van hétköznapi életünkben.

Pedig az életszentség mindannyiunk szótárában egy nagyon fontos szó. Egyesíti az életet a szentséggel. Kapcsolatot létesít az élet és a szentség között. Úgy is mondhatnánk, hogy egyesíti az ember világát és az Isten világát. Kapcsolatot létesít az ember világa és az Isten világa között. Fölemeli az embert. Segíteni akar neki, és nem elnyomni hétköznapi életét. Egy kivezető utat mutat neki a sok szürkeségből. Ugyanakkor pedig „letranszformálja” számunkra az Isten világát, azt a világot, ami elérhetetlennek tűnik. Ami nem létezőnek, legendásnak tűnik, de ami mégis oly titokzatosan mindnyájunkban ott van: a végtelen és a tisztaság utáni vágy. (És talán az életszentség szó, azért is olyan kivesző a mai ember szóhasználatából, és azért is olyan ellenséges, mert ránk bizonyítja bűnünket és lustaságunkat.) Az életszentség sokkal inkább lehetőség, remény, talán az egyetlen lehetőség és remény arra, hogy emberek maradhassunk, hogy ne süllyedjünk le az ember alatti szintre.

Húsvét életet visz a holt betűkbe, az életszentségbe. Az Isten emberré lett, hogy az ember megistenüljön. Krisztus meghalt és feltámadott. Ő az egyedüli megváltó. Összeköti az ember világát az Isten világával. Ő az Út, az Igazság és az Élet. Ő a mi életszentségünk. Krisztus szinte betör szürke, hétköznapi életünkbe; átalakítja azt, rendet rak, meghív bennünket egy új és jobb életre, meghív bennünket az életszentségre.

fr. Albert

LELKISÉG

Életszentség

LEGYETEK SZENTEK...

Szentség. Ki akar ma szent lenni? Vagy jobban mondva, ki meri azt kijelenteni, hogy szent szeretne lenni? Ma a „szent” szónak a köznyelvben van egy sajátos, mondhatni kissé pejoratív íze. A szent a legtöbb ember szemében egy olyan személy, aki nem e világban él, nem sokat törődik a világ dolgaival, de nem is igen ért hozzájuk, azaz nem teljes ember, kicsit balga, meg esetleg kissé képmutató is. Ki szeretné, ha „szentfazéknak” néznék, titulálnák? A komolyan hívő emberek szemében pedig a szent legtöbbször egy olyan magas emelvényen áll, amelyre feljutni képtelenség. Kis Szent Teréz egyik hasonlatával élve, az ember úgy érezheti magát hozzájuk viszonyítva, mint a kis veréb a sasokkal szemben. A verébnek meg

kell elégednie azzal, hogy a sast szemléli, csodálja, de még csak esze ágába sem juthat, hogy valamikor hozzájuk hasonlóvá nője ki magát (Kis Szent Teréz persze ezt nem egészen így gondolta)!

Isten azonban úgy látszik, nem sokat ért a dologhoz, mert olyanokat kér, már az Ószövetségben is, hogy *Legyetek szentek, mert én, az Úr, a ti Istenetek szent vagyok* (Lev 19, 2). Azért pedig, hogy minden kételyt eloszlasson e tekintetben, maga Jézus még hozzáteszi: *Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!* (Mt 5, 48). Még hogy a sasokhoz hasonlítsuk magunkat! Hol marad a sasok magas röpte a Naphoz képest, hol maradnak Istenhez a szentek?

Mit szóljunk tehát mindehhez? Isten nem gondolja komolyan eme kijelentéseit (úgy, miként a legtöbb hívő ember nem is szokta ezeket komolyan venni)? Vagy esetleg mi tévedünk, nem értjük helyesen Istent, azt, amit kér e parancsok által? Vagy nem is akarjuk azt igazán érteni, és eleve számúzzuk a lehetetlen dolgok világába, mert máskülönben komolyabban kellene vennünk az életet, hitünk követelményeit?

Mit jelent egyáltalán szentnek lenni?

Azt, hogy „tökéletes”? Bizonyos értelemben igen, amint az a fenti idézetekből is kiderül, de a két szó mégsem teljesen azonos.

A szentség egy *vallásos fogalom* (a tökéletesség nem feltétlenül), amely mindig Istenhez kapcsolódik. A szentírás szerint Isten maga a szentség, *Ő a Szent*. „Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet” – zengik a kerubok Izajás próféta látomásában (Iz 6, 3). A hármás dicsőítés az ószövetség nyelvén a szentség tökéletességét hívatott kihangsúlyozni. „Nincs olyan szent senki, mint az Úr...” (1Sám 2, 2). **Egyedül Ő a Szent**, a hatalmas, mindenható, jó, *az egészen más*. A szentség az a szó, ami leginkább illik Istenre, ami leginkább jellemzi Őt, mégpedig azért, mert minden más szavunkat sokkal inkább kölcsönöztük földi életünkben. Mi is vagyunk valamiképpen hatalmasok, jók, alkotók, Isten viszont Más, másként hatalmas, másként dicsőséges, másként jó, szerető, mint mi. Hiszen Ő az Örökkévaló, Végtelen, Tökéletes. Istennek ez a „másként-léte” – amelyben egybe van minden más tökéletessége – ez a „szent-ség”.

Ebben kellene tehát utánoznunk?

Igen is, meg nem is. Ugyancsak a szentírás szerint az ember, egy nép **annyiban szent, amennyiben Istenhez tartozik**, amennyiben Isten magának kiválasztja, és így „kiszakítja” őt a profán világból. *Ha tehát hallgattok szavamra és megtartjátok szövetségemet, akkor az összes népek között különleges tulajdonommá teszlek benneteket, hiszen az egész föld az enyém. Papi királyságom és szent népem lesztek* (Kiv 19, 5-6). Ebben az értelemben hívja Szent Pál szenteknek a keresztényeket, mivel ők, a keresztség által, Krisztusban Istenhez tartoznak. Ilyen értelemben még a föld is lehet szent, ha Isten azt „megérinti”, jelenlétének helyévé teszi: *Ne közelíts! Vedd le sarudat a lábadról, mert a hely, ahol állasz, szent föld* (Kiv 3, 5).

Az ember szentsége **részesedés Isten szentségéből**. Ez a részesedés *Krisztus által* válik a mienkké a maga teljességében, úgy, miként ezt Szent Pál tanítja: *megtisztultatok, szentek lettetek, és megigazultatok Urunk, Jézus Krisztus nevében, Istenünk Lelke által* (1Kor 6, 11). Hiszen Jézus „az Isten Szentje” (Mk 1, 24; Jn 6, 69). Ő az egyetlen ember, akiben az istenség egész teljessége lakozik. Ezért aki a hitben vele egyesül, nem csak a „názáreti Jézussal”, az „ács fiával” lép közösségbe, hanem az Isten Fiával, magával az Istennel, a Szenttel is. *Aki szeret engem... Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni* (Jn 14, 23).

Mit eredményez ez a Krisztus bennünk való lakása?

Mindenki, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi megszűnt, valami új valósult meg. De mindezt Isten viszi végbe... (2Kor 5, 17). Valami változás történik az emberben,

akkor is, ha ezt ő különösebben nem érzékeli (úgy, miként Istent sem lehet érzékelni, de ettől Ő még létezik!). Mi az, ami bennünk, emberekben ilyenkor kialakul, mi ez az „új teremtmény”? *Az Isten gyermekeinek hívnak minket, és azok is vagyunk* – mondja Szent János apostol első levelében (3, 1).

„**Isten gyermekeinek hívnak minket**”. „Isten gyermeke” – egy földi hasonlat, ami azt akarja jelezni, hogy az egyszerű teremtmény szintjéről az ember Isten szintjére emelkedett. Úgy, miként az ókorban, ha egy rabszolgát egy arisztokrata család gyermekévé fogadott, az már nem volt többé rabszolga, hanem szabad ember, és minden olyan jogot élvezett, mint annak a családnak a többi tagja, amelybe őt befogadták. Nem csak annak hívnak minket, mondja Szent János apostol, ez nem csak egy szép eszmefuttatás, hanem „azok is vagyunk”. Valóban Isten fogadott gyermekei, Isten „családjának”, a Szentháromságnak „fogadott tagjai” vagyunk. Teremtményből istenné alakul át az ember, ami akkora „szintkülönbség”, hogy Szent Pál ezt már „új teremtménynek nevezi”.

Ezért válik lehetségessé, hogy szentek legyünk, miként mennyei Atyánk szent: mert az ő gyermekei vagyunk.

Ha mégis hihetetlennek tűnne az, amit imént leírtam, hallgassuk meg rendünk egyik nagy egyháztanítóját, Keresztes Szent Jánost, aki ezekről a magasztos dolgokról nem könyvekből, hanem személyes tapasztalatból írt. Szent János atyánk nagyon sokszor említi műveiben az ember „átistenülését”, ami célja az ember életének. Most csak két helyet idézek műveiből, ami talán világosabban utal e cikk tárgyára. A Szellemi páros ének 36. versszakában így ír Isten szépségéről, ami az őt szerető ember szépségévé lesz (a szépséget nyugodtan helyettesítsük be a szentséggel, hiszen Istenben minden tulajdonság egy): *...hadd változtasson át engem a Te szépséged oly módon, hogy szépség tekintetében hozzád hasonlóvá legyek. (...) Így aztán legyek én szakasztott olyan mint Te, a Te szépségedben (...) mert a Te tulajdon szépséged lesz az én szépségem... Ez az Isten fiaivá fogadtatás, amelynek alapján amúgy igazában fogják Istennek mondani azt, amit az Ő Fia mondott Szent Jánosnál örök Atyjának: „Mindaz, ami az enyém a tied, és ami a tied az enyém” (17, 10). Ő lényege alapján mondhatta, mert valódi Fia, mi pedig részesedés alapján fogjuk mondani, mert fogadott fiai vagyunk (5 p.).*

Nincs semmi okunk abban kételkedni, hogy a lélek képes ily magasra jutni (...). Mert hiszen, ha elfogadjuk, hogy Isten kegyelme egyesíti őt a Szentháromsággal, s a lélek abban Istenhez hasonul és részesileg Istenné lesz, mi van abban hihetetlen, hogy ő is az ő értelmével, megismerésével és a szeretetével úgy működjék, vagyis jobban mondva a Szentháromságban azzal együtt működjék, mint maga a Szentháromság. Csakhogy természetesen, teszi ezt Istentől nyert, részesülő módon, vagyis Isten végzi benne ezt a működést, mert hiszen ezt jelenti az, hogy a lélek a három isteni Személyhez hasonul tehetségben, tudásban és szeretetben, és ebben hasonló a lélek Istenhez. Hiszen azért teremtette őt Isten a saját képére és hasonlatosságára, hogy azt elérhesse (SzÉ 39, 4)

A szentség, tökéletesség elsősorban tehát **Isten ajándéka**. Ő az, aki azt, amit „megérint”, jelenlétének erejével szentté tesz. Természetesen azonban, másként szent egy földdarab, egy templom, mint egy ember. Isten az embert nem csupán megajándékozza a szentséggel, hanem egyúttal meg is hívja a szentségre (vö. Róm 1, 7). Nekünk is van mit **tenni** tehát azért, hogy az a szentség, amivel Isten megajándékozott, bennünk kibontakozzék, hogy Istennek bennünk való lakása ne átmeneti, hanem tartós, és egyre személyesebb valóság legyen, amely meghozza gyümölcsét.

Mit kell tennünk?

Hallgassuk, mit tanácsol Szentháromságról nev. Boldog Erzsébet nővérünk, akire idén különösképpen emlékezünk. *Engedje magát jobban szeretni, mint a többiek... Ő örül, ha Szeretete által képes munkálkodni a saját dicsőségére. Ő maga akar dolgozni, még akkor is,*

ha mi nem tettünk semmit annak érdekében, hogy magunk felé vonzzuk ezt a kegyelmet, azonkívül, amit egy teremtmény tenni szokott: bűnös és nyomorúságos dolgokat. (...) A hűség, amit a Mester kér tőlünk az, hogy a Szeretet társaságában maradjunk, hogy beolvadjunk és meggyökerezzünk ebbe a szeretetbe, amely saját hatalmának és nagyságának pecsétjével akarja megjelölni lelkünket (Germana Anyának írt utolsó levele).

Kitartani, megmaradni Mesterünk, Jézus mellett. Ezt kéri Jézus is búcsúbeszédében: *Maradjatok bennem, s akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek (Jn 15, 4-5).* Mennyire egyszerű, mennyire evangéliumi a szentségnek ez az útja, és mégis milyen kevesen találják rá! Igaz, kifogás rengeteg van: időhiány, „megfelelő” tudás, tanulmányok hiánya, bűneink, „hátterünk” (környezetünk, családunk, képességeink), stb. Pedig Jézus örömhíre mindenkinek szól, senki sincs belőle kirekesztve. Ezért tanítja az Egyház, hogy az életszentségre való meghívás mindenkinek szól (vö. LG 39)!

Legkomolyabb ellenvetésünk az életszentség ellen talán saját bűneink, hiányosságaink, amelyekből minden törekvésünk, minden imádságunk ellenére nem vagyunk képesek kimászni. Egy veréből sohasem lesz sas, legfeljebb csak vágyakozhat rá! Hasonlóképpen érezhetett Kis Szent Teréz is, de ő mégis másként élte meg, mint mi.

Egy ennyire tökéletlen lélek, mint az enyém, vajon törekedhet-e arra, hogy birtokába vegye a Szeretet teljességét? (...) Én úgy érzem, hogy csak gyenge kicsi madár vagyok, amelyet gyenge pihe főd, nem vagyok sas (...). A kicsi madár repülni szeretne a ragyogó Nap felé, amely elbűvöli szemét, utánozni szeretné sastestvéreit, akikről látja, hogy egészen a Szentháromság isteni tűzhelyéig emelkednek fel...jaj, csak annyi telik tőle, hogy verdes a kis szárnyaival, de fel is szállni: idáig már nem terjed el az ő pici hatalma! Mi lesz belőle, meghal-e vajon bánatában, tehetetlenségét látva?... Ön, nem! A kis madár még csak el sem csügged. Merész ráhagyatkozással, kitartóan csügg tekintetével az Isteni Napon; semmi sem rettentheti vissza, sem szél, sem eső, és ha hirtelen sötét felhők takarnák is el a Szeretet Csillagát, a kis madár akkor sem mozdul helyéről, tudja, hogy a felhőkön túl még mindig ragyog az ő Napja (...). A tökéletlen kis jószág, a helyén maradván is meg-megfeledkezik egy kissé az ő egyetlen foglalkozásáról, felcsíp egy magocskát jobbról vagy balról--- hernyócska után fut... s azután apró víztócsára bukkanva eláztatja alig-nőtt tollait (...). Azonban minden rosszalkodása mellett is, ahelyett, hogy a sarokba bújna, hogy sírjon nyomorúságában és meghaljon bánatában, a kicsi madár az ő Édes Napja felé fordul, az Ő jótékony sugarainak kínálja oda nedves szárnyait, csipog, mint a fecskéfiók, és halk énekében bizalmasan és részletesen elmondja hűtlenségeit, merész ráhagyatkozásában azt gondolva, hogy így több hatalomra tesz szert, teljesebben magához vonzza Annak szeretetét, aki nem az igazakat jött hívni, hanem a bűnösöket...(...).

Jézus, én túl kicsi vagyok ahhoz, hogy nagy tetteket vigyek véghez, és az én örültségem az (...), hogy könnyörgök testvéreimnek, a Sasoknak, nyerjék el számomra azt a kegyet, hogy magának az Isteni Sasnak a szárnyaival szállhassak a Szeretet Napja felé... Ameddig akarod, a te kicsi madarad erőtlén és szárnyaszegett lesz, de mindig úgy marad, szemével rajtad csüggve (...). Egy napon majd, úgy remélem, eljössz majd kicsi madaradért... felszállsz velem a Szeretet Tűzfészkehez, és egy örökkévalóságra elmeríted őt Annak a Szeretetnek a lángoló Mélységében, amelynek áldozatul adta magát (Ön. 233-236 o.)¹.

Az imént idézett sorok önmagukért beszélnek, és talán a legjobb magyarázata annak, miként maradhatunk Isten társaságában – még bűnösen, nyomorultul is –, hogy így segítségével eljussunk arra a szentségre, amire Ő meghívott bennünket.

---

¹ Az idézett szöveg a cikk hosszúsága miatt erősen kivonatolt, érdemes az eredetit a maga teljes egészében elolvasni!

A szeretet útja

Mivel engedelmes gyermekek vagytok, életeketek ne szabjátok múltbeli vágyaitokhoz, amikor még tudatlanságban éltetek, hanem mint ahogy szent, aki meghívott benneteket, legyetek ti is szentek bármilyen körülmények között (1Pt 1, 14-15). Istent engedni magunkban dolgozni nem azt jelenti, hogy eközben mi ölbe tett kézzel ülünk, és minden megy magától! Isten kegyelme nem mentesít bennünket az erőfeszítéstől, csupán indítást és erőt ad hozzá, úgy, miként ezt Szent Pál mondja szépen a filippiekhez írt levélben: *félve-remegve munkáljátok hát üdvösségeteket (...) hiszen Isten maga ébreszti bennetek a szándékot, s hajtja végre a tettet tetszésének megfelelően* (2, 12-13). Az üdvösséget **nekünk** kell munkálni, azaz nekünk kell lépni, cselekedni, hiszen csak így tudunk közreműködni Isten bennünk levő kegyelmével. Mert ha nem így teszünk, akkor könnyen mi is úgy járhatunk, mint az a gazdag ifjú, akiben Isten vágyat ébresztett a tökéletesség felé, erőt is adott volna neki ennek eléréséhez („megszerette”), de az nem volt hajlandó lemondani földi javairól, és követni Krisztust (vö. Mt 19, 21), elveszítve ezzel mindazt, amivel Isten meg akarta ajándékozni őt.

„Mivel engedelmes gyermekek vagytok...”. Miben kell Istennek engedelmeskedni, azért, hogy az Ő „szentsége” bennünk maradjon? *Ha megtartjátok parancsaimat, megmaradtok szeretetemben... - mondja az Úr Jézus* (Jn 15, 10). Milyen parancsokat? *Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket* (Jn 15, 12).

Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad (1Jn 4, 16) Az Isten Szeretet, a Szentség lényege tehát maga a Szeretet. Ezért a legfőbb parancs nem más, mint a szeretet parancsa. Jézus is ugyanezt kéri tőlünk, követőitől, azzal a különbséggel, hogy a szeretet mércéjéül már nem az ember önszeretetét, hanem saját maga szeretetét állítja. Nem azért, mintha az ember önmagától képes lenne így szeretni, hanem azért, mert az embernek – segítségével, nem pedig nélküle! – szükséges ezt a szeretetfokot elérni ahhoz, hogy azt a boldogságot birtokolhassa egy örök életen keresztül, amire őt Isten szánta. *Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök* (Jn 15, 11).

Istenben a szeretet és a szentség egy és ugyanaz a dolog, ezért a szeretetre is ugyanaz vonatkozik, mint a szentségre. Isten, aki „minden szentség forrása”², minden szeretet forrása is. *A szeretet Istentől van...* (1Ján 4, 7). Isten az, aki képessé tesz bennünket szeretni egyre jobban, önmagához hasonlóan. *Uyanis Jegyese* (Krisztus) – írja Keresztes Szent János – *megajándékozta őt szeretetével, s ezáltal tanítja meg arra, hogy úgy szeresse Őt, amint Ő szereti. Ott nemcsak arra tanítja meg Isten a lelket, hogy szeresse tisztán, szabadon és érdek nélkül, úgy, amint Ő szeret bennünket, hanem azáltal, hogy az Ő szeretetével változtatja át, arra képesíti, hogy ugyanolyan erősen szeresse Őt, mint ahogy Ő szeret minket. Megadja neki saját szeretetének erejét, hogy azzal szeressen minket* (SzÉ 38, 4).

Ugyanezt tapasztalta meg Kis Szent Teréz is, a nővéreivel kapcsolatban. *Ó, Uram, tudom, hogy nem parancsolsz semmi olyat, ami lehetetlen, te jobban ismered gyengeségemet, tökéletlenségemet, mint én magam, te jól tudod, hogy én soha nem tudnám úgy szeretni nővéreimet, ahogyan te szereted őket, hacsak te magad, ó én Jézusom, nem szeretnéd őket tovább énbennem. S mert meg akartad adni nekem ezt a kegyelmet, ezért adtál új parancsolatot. Oh, mennyire szeretem ezt a parancsot, hiszen biztosítékát nyújtja annak, hogy a Te akaratom: bennem szeretni mindazokat, akiket szeretnem rendelsz!... Igen, érzem, hogy amikor szerető szívű vagyok, egyedül Jézus cselekszik bennem, minél inkább egy vagyok Vele, annál jobban szeretem minden nővéreimet* (Ön 264 o.).

Isten nem ad lehetetlen parancsokat, nem ad lehetetlen vágyakat. Ha azt parancsolta nekünk, hogy szentek legyünk, úgy, miként Ő az, vágyat, reményt is ébreszt a szívünkben

---

² Szentmise, II. kánon.

ennek eléréséhez. *A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete* (Róm 5, 5).

Ne fojtsuk el ezt a vágyat, amit Isten ültetett belénk kishitűségünkkel, önzésünkkel, kényelmességünkkel! Higgyük el, ha Isten tőlünk ezt kívánja, akkor megéri szentnek lenni! Megéri egyre jobban Istenre figyelni, Vele közösségbe lépni, Benne maradni, és megengedni, hogy Ő is bennünk maradjon. Higgyük el, hogy többre vagyunk hivatva, mint egy szürke, hétköznapi, tünékeny emberi életre, és hogy szívünk addig meg nem nyugszik, amíg Őbenne nem találja meg teljes boldogságát.

Ha pedig szeretnénk előbbre haladni, de nem érzünk magunkba bátorságot és erőt, forduljunk testvéreinkhez, a szentekhez, akik előttünk jártak ezen az úton, és kérjünk tőlük segítséget. Biztos szívesen segítenek rajtunk, hiszen Kis Szent Terézhez hasonlóan, többen már földi életükben megígérték ezt. Ebben az évben pedig különösképpen kérjük Boldog Erzsébet nővérünk közbenjárását, aki pár nappal halála előtt ezeket mondta: *Úgy tűnik, az lesz az én feladatom az égben, hogy vonzzam a lelkeket, és segítek nekik kilépni önmagukból, azért, hogy egy spontán és szeretetteljes mozdulattal Istenhez kapcsolódjanak, és abban a mély benső csendben tartsam őket, amely megengedi Istennek, hogy beléjük vésődjék, és önmagává alakítsa őket* (1906.10.28).

fr. Tarziciusz

KÜZDELEM EGY ÉLETEN ÁT

A szenteket csodálni lehet, de követni nem – mondják sokan, pedig a meghívásunk, minden ember meghívása, éppen a szentségre szól. *„Vágyom arra, hogy tökéletesen teljesítsem akarodat, s hogy elérkezzem a dicsőségnek arra a fokára, melyet országodban készítettél nekem, egyszóval, vágyom arra, hogy Szent legyek, de érzem tehetetlenségemet, és azt kérem tőled, ó, Istenem, hogy te magad légy az én Életszentségem!”* (Kis Teréz felajánlása az irgalmas Szeretetnek) Mennyire más a szentek hozzáállása, készsége a jóra!

„Azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, átadtam nekik, hogy egy legyenek, ahogyan mi egy vagyunk [...] Atyám, azt akarom, hogy ők is, akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szeretted engem a világ teremtése előtt.” (Jn 17, 22. 24) Jézussal lenni és látni a dicsőséget, amelyet az Atya neki adott, és amelyet Ő átadott nekünk – ez az örök élet.

Jézussal lenni. *„Ó, Uram, ott van az egész baj, hogy nem függesztjük szemünket állandóan Reád!”* (TÚ, XVI. fejezet) Nézni Jézust, aki „jóvá néz” engem. Ha sokáig szemlélek valamit, a tárgynál időzik gondolatom, és nem veszem le róla tekintetemet, előbb-utóbb rabjává leszek. Ha így van ez a profán dolgokkal, mennyivel inkább így kell, hogy legyen a Jóval, a legfőbb Jóval! Ha nem akarok mást látni, csak Őt, akkor Benne látok és szeretek mindent és mindenkit. Addig akarom nézni, amíg egészen az Ő rabjává leszek, és mentesít minden más ragaszkodástól. Ezen áll vagy bukik az egész lelki élet. *„Minél többet akar Isten adni, annál nagyobb vágyakat kelt, míg végre egészen kiüresedünk, hogy kincsekkel telíthessen bennünket.”* (Keresztes Szent János: Lobogó istenszeretet, 118. pont) Az igaz istenismeretet a szeretetben csak az kapja meg, aki minden hajszálnyi kötődést elvág mindattól, amihez ragaszkodik, és aki ily módon egészen kiüresedik. *„Aki nem veti meg a dicsőséget és a dicstelenséget, gazdagságot és szegénységet, gyönyört és keserűséget, az még nem jutott el a tökéletes szeretetre, mert a tökéletes szeretet nem is csupán ezeket veti meg, hanem még magát a mulandó életet és a halált is”.* (Hitvalló Szent Maximosz)

Apatheia, szenvedélymentesség, ami nem a „minden mindegy” állapota, hanem belső szabadság, amely révén fenntartás nélküli nyitottságot kapunk Isten akaratának megélésére.

Emberi erőfeszítéssel el nem érhető, mert ajándék, kegyelem, mégis szükséges az érte folytatott küzdelem, mert ennek jutalmául adja meg majd egyszer az Úr. „*Ti tehát legyetek tökéletesek, mint ahogy a ti mennyei Atyátok tökéletes.*” (Mt 5, 48) Tökéletesnek kell lennem a szeretetben, hogy Veled szerethesselek Téged, és Benned és Veled szerethessem testvéreimet!

Az életszentségre törekvés számomra konkrét tetteket jelent a mindennapokban és konkrétan a nővéreimmal. Ők az én tükröm: megmutatják, milyen távol járok az igazságtól, és milyen gyöngye vagyok a szeretetben, mert már megint nem tudtam mindent odaadni: az örömet, a fáradságomat, a félreértéseken felülemelkedő szeretetet. Közösségi életem a fokmérője, hányadán is állok az életszentségre törekvéssel. Töreksem rá, mégis ügyetlen vagyok a szeretetben. Utólag látom, hogyan kellett volna cselekednem, de a pillanatot már elszalasztottam. Mi tehát az életszentségre törekvés? Állandó küzdelem és szembesülés kudarcaimmal, de egyben újrakezdés is: minden nap „*felejttem, ami mögöttem van, és nekifeszülök annak, ami előttem van. Így futok a cél felé, annak a hivatásnak jutalmáért, amelyet Isten felülről adott Krisztus Jézusban.*” (Fil 3, 14) – „*Meghalni meghalhatunk, de arról szó sem lehet, hogy megadjuk magunkat.*” (TÚ, III. fejezet) Igen. Ez a szent makacsság, hogy nem adom fel, mert Isten megajándékozott egy új nappal! Fáradtan ébredtem? Rajta, csináljak erényt a szükségből: rójam Jézussal a mindennapi kört! Ima és kényelem úgysem fér össze (vö. TÚ, IV. fejezet). Vár az Úr a kápolnában, hogy a Laudesen a nővérek közösségében a nap folyamán kiejtett első szavammal is Őt dicsérjem: „*Nyisd meg, Uram, ajkamat...*”

Miért olyan nehéz nekünk a szentté válás? Talán azért, mert egy életen át tartó folyamat, amíg a földön élünk, sohasem lehet befejezett tény. Megrettenünk a mindennapok valóságától: amiről tegnap úgy véltük, már elértük, annak ma újból nekiláthatunk. Amíg testben élünk, soha sincs vége ennek a küzdelemnek. De „*az érdemszerzés tekintetében az Úr sohasem hagy el bennünket: arra mindig van módunk; s azért tényleg sok szent ember van, aki sohasem kapott egyet sem ezen (rendkívüli) kegyelmek közül; mások pedig, akik megkapták őket, nem lettek szentekké.*” (BV, IX. fejezet, VI. lakás) Miért? Mert belefáradtak a küzdelembe, nem vállalták, hogy az ember élete állandó harc, örökös résen levés.

A sivatagi atyák célként jelölik meg a szív tisztaságának őrzését. „*Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják Istent.*” (Mt 5, 8) Szent Illés atyánk „*a szeretetet gyakorolta, mely elválasztotta őt a bűnök hiábavalóságától. Ettől kezdve mindig e mottó szerint élt: 'A Seregek Urának életéért, kinek jelenlétében járok' (1 Kir 17, 1).*” (Az első monachusok nevelése)

Minél közelebb von magához Isten, annál inkább tapasztalom bűnös voltomat. Az Ő szentsége átalakító erő, engedi, hogy az egészen más, mint Ő, a hozzá képest „valami”, Őhöz hasonlóvá, a bűnös átváltozzék a Szeretetbe. Érintkezik a szent a profánnal. Isten pedig maga a szentség (elkülönített), nem a világ része, hanem különbözik attól. Más, mint a világ, ontológiai értelemben transzcendens, senki sem láthatja arcát. „*A csipkebokor jelenségében Isten e szavakat intézi Mózeshez: 'Ne jöjj ide közel, oldd le sarudat lábadról, mert a hely, amelyen állsz, szent föld'* (Kiv 3, 5; lásd még 2 Sám 6, 7) (...) *A szentség fogalmában két szempontot lehet megkülönböztetni: Isten szent létének transzcendenciája miatt (ontológiai szentség), és szent cselekedeteinek erkölcsi tökéletessége miatt (erkölcsi szentség).*” (Mehrlé, T., Egy az Isten) Erkölcsi tisztasága elemésztí a bűnt, „*mert az Úr, a te Istened emésztő tűz*” (MTörv 4, 24), megtisztít a bűntől. „*Szentek legyetek, mert én szent vagyok.*” (Lev 11, 44) Isten dicsősége (kabod): szentségének kiáradása. „*Isten dicsősége, túlszárnyalva minden határt: szentsége. A kettő között a Biblia nem tesz egészen világosan különbséget. Ez a létezés teljessége, intenzitása, sűrűsége, súlya.*” (Varillon, F.: Isten alázata és szenvedése) „*Atyám, azt akarom, [...] hogy lássák dicsőségemet, amelyet nekem adtál.*” (Jn 17. 24) Ezért érintkezik a Szent a profánnal, Ő maga akarta, hogy legyen egy pont,

amelyben ez beteljesül: Krisztusban, az Ő valóságos emberségében. Benne az isteni és az emberi össze nem keverve, változás nélkül, megosztás nélkül és elszakíthatatlanul örökre jelen van, mint egységes természet. Így az Egyház *casta meretrix*, amint az egyházatyák tanítják, egyszerre szent és bűnös. Szent: Krisztus által, mert az Ő teste, és bűnös: tagjaiban, általunk, akik nap mint nap küzdünk természetünk gyöngeségei ellen. A szentség ígérete nem iktatja ki a bűnt, a szabad akarat ugyanis megmarad, hanem folytonosan újra megajándékoz azzal a képességgel, hogy megtérjünk. Az Egyház szentsége visszafordíthatatlan folyamat, amit Isten megszentelése visz végbe a hívők közösségének konkrét jeleiben. Ebben a szentségben benne van az Egyház létezésének megronthatatlansága is (fogyatkozhatatlanság). Részesedik Isten szentségéből, mert Krisztushoz kapcsolódik, elnyerte a Szentlélek ajándékát. A bűn ugyanakkor ellentmondásban áll azzal, ami az Egyház, a szentség viszont lényegének kinyilatkoztatója.

„Ha valami hibát követünk el, nővéreim, sohase mentegessük magunkat azzal, hogy nem vagyunk angyalok, nem vagyunk szentek. Isten mentsen ilyesmitől! Fontoljuk meg, hogyha nem is vagyunk azok, azok lehetnének Isten segítségével, ha megerőltetnénk magunkat. Higgyétek el, ha mi megtesszük azt, ami tőlünk telik, Ő megadja hozzá a segítséget. Mi pedig ezért jöttünk ide, s nem másért, munkára fel – amint mondani szokták –, s ha azt látjuk, hogy ez vagy az a dolog kedvesebb az Úr előtt, legyen akármennyire nehéz, vágjunk bátran neki, s kegyelmével sikert fogunk aratni. Ezt a bátorságot szeretném én ebben a házban mindig látni, mert ez állandóan növeli az alázatosságot, s bizonyos szent vakmerőséget ad nekünk. Isten a bátrakat segíti és nem személyválogató.” (TÚ, XVI. fejezet)

A Kármel szenteket termő kert, széles vonzáskörrel. Aki benne megteszi a magáét, előbb vagy utóbb menthetetlenül szentté válik, mert üstökön ragadja a kegyelem. *Foglalkozz Istennel és eltűnnek hibáid!* Életünk szüntelen imádság az egyszerű mindennapokban. *„A szemlélődés csak a legteltesebb egyszerűségben valósulhat meg, és a legteltesebb egyszerűség csak a legteltesebb szegénységben lehetséges”* (Szent Bonaventúra). Csupaszon akar minket az Isten, hogy egyedül Krisztust öltük magunkra, és akkor az igazság palástját teríti ránk, fölékesít, mint a mennyasszonyt, és gyönyörűsége patakját adja italul. *„...az az Isten akarata, hogy szentek legyetek”* (1 Tesz 4, 2).

Uram, a Te szavad teremtő szó, tégy szentté minket igazságod által! Amen.

Krisztus sebeiről nevezett Johanna-Andrea nővér, OCD
(Mindenszentek Kármel, Magyarország)

FELADATUNK SZENTTÉ LENNI!

A keresztény ember feladata, a tökéletességre való törekvés. A tökéletesség, vagyis az életszentség, mélyen belénk táplált vágy, ami nem más, mint a Szentlélek segítségével tökéletesedő szeretet. Hogy elérhessük ezt a szeretetet, Jézus ránk hagyta tanítását, az Egyház által a szentségeket, és azokat a tanácsokat, amellyel utat mutat, hogyan éljünk tökéletesebben. Figyelni kell a Szentlélek sugallataira, hogy az Egyház irányításával, nagylelkűen együttműködjünk vele. Azt is figyelembe kell vennünk, hogy a tökéletességünk nem csak egyéni ügy, hanem az Egyház, vagyis a közösség ügye is, amely Krisztus misztikus teste. Mivel közösségben élünk, ez megkövetel bizonyos szabályokat, vagyis rendet. Akik elfogadják ezeket a szabályokat, azok nagylelkűen fel fogják áldozni magukat Krisztusban.

Az életszentséghez hozzátartozik, a lelkiéletben való előrehaladás, amelyek magányos és benső élményekre épülnek, és a lélek legmélyén születnek. Ezeket nagyon nehéz szavakkal kifejezni, és nem igen lehet közölni bárki mással, csak a cselekedetekben mutatkozik meg. Ezek a lélek legmélyén létrejövő élmények a legmaradandóbbak, és ezek formálják legjobban

az istenkapcsolatunkat. Ezeket az élményeket sokszor az ember sem tudja felfogni, csak Isten ismeri, és észrevétlenül alakítják át az embert.

A keresztyények életszentsége nem csupán erkölcsi tökéletesség, hanem egyesülés Istennel, Krisztusban. *„Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlőműves. Minden szőlővesszőt lemetsz, mely nem hoz bennem gyümölcsöt, a gyümölcsstermőt pedig megtisztítja, hogy több fürtöt teremjen” (Jn. 15,1-2).* Az életszentséget tehát nem csupán az erények gyakorlásával érhetjük el. Ehhez az Istennel való egyesülésre is szükség van Krisztusban, amelyre a Szentlélek vonz bennünket. Minden erőnkkel arra kell koncentrálnunk, hogy eltávolítsuk életünkben az akadályokat, az engedetlenséget, az önzést, és minden ragaszkodást, ami ellenkezik Isten szeretetével. Isten Krisztus által közli a világgal szentségét, ezért a keresztyény embernek nem lehet más válasza, mint hogy törekszik az életszentségre. Az ember azért válhat szentté, mert Krisztus szent benne, mert az ő ereje tesz képessé arra, hogy szentté váljunk. *„Általa van nektek életetek Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünké, megigazulásunkká, megszentelődésünké és megváltásunkká lett” (1kor. 1,30).* Ehhez azonban szükséges a mi beleegyezésünk, hogy együttműködjem a kegyelemmel. A keresztyény ember reménysége tehát Krisztus, és egész élete Őrá irányul.

Isten saját hasonlatosságára teremtette az embert, ezért elevenen jelen van lelkünkben. Ez a jelenlét, a gyökere az igazi szeretnek, és az erényeknek. Ez vezet el az örökéletre, amit akaratum ellenére senki sem vehet el tőlünk. Az örökélet felé vezető úton segítenek minket a szentségek. A szentségek Isten kegyelmének és szeretetének jelei lelkünkben. Ennek vannak külső jelei, amikor kiszolgáltatják azokat számunkra. Ezek azért fontosak számunkra, mert szívünket és elménket Isten felé fordítják, és arra ösztönöznek, hogy válaszoljunk az Ő működésére. Isten ugyan a látható jelek nélkül is megadhatná a kegyelmet, de így sokaknál kisebb hatást tudna kiváltani, kevésbé tudnák befogadni és viszonzni szeretetét. *„Mindazoknak azonban, akik befogadták, hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé legyenek, azoknak, akik benne hisznek, akik nem a vérnek vagy a testnek kívánságából, s nem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek” (Jn. 1,12-13).* Azonban a szentségek csak akkor közvetítenek kegyelmet, ha kellően felkészülve vesszük azokat, és nem lesz gyümölcse ott, ahol nincs szeretet. Ezért nekünk Krisztust kell követnünk, mert ő mutatta meg számunkra, hogy mi az igazi szeretet, amikor vállalta, hogy engesztelő áldozat lesz bűneinkért. Ezt a mindent elsöprő szeretet kell minél jobban megismernünk, és követnünk. De honnan tudjuk meg, hogy megismertük Őt? *„Abból tudjuk meg, hogy megismertük, hogy megtartjuk parancsait. Aki azt mondja: „Ismerem”, de parancsait nem tartja meg, az hazudik és nincs meg benne az igazság. Aki viszont tanítását megtartja, abban az Isten szeretete valóban tökéletes. Innen tudjuk meg, hogy benne vagyunk. Aki azt állítja, hogy benne van, annak úgy is kell élnie, ahogyan ő élt” (1Jn. 2,3-6).*

A keresztyény életszentség nem más, mint az élő Isten szeretete, vagyis Jézus Krisztusnak, Isten megtestesült Igéjének a szeretete, aki megszabadított bennünket bűneinktől. Az erények gyakorlása pedig nem más, mint felelet Jézus emberi szívének kívánságára, amelyet isteni szeretet tölt el irántunk. Ő azért halt meg, hogy az ő szeretetében egyesülhessünk. Arra kell törekednünk, hogy szívünket a Szentlélek jelenléte töltse be, mert ő gyújtja fel szeretetünket a jó iránt. Ez a Szentlélek vezet minket felfoghatatlanul, annak arányában, amennyire egyesülni tudunk vele a szeretetben. Ezért a legfontosabb feladatunk, hogy nagylelkűen és hűségesen kitarjunk az ő akaratában. Ha a lélek útját akarjuk követni, az alázat és a szeretet útját kell járnunk. A lélek segítségével meg kell látni magunkat úgy, ahogy vagyunk, a kicsiségünket és elesettségünket. Mindezt meg kell szeretnünk, és el kell fogadnunk. Hiszen Jézus is így szeret, ezzel a valósággal, amiben élünk, amilyenek vagyunk. Ő ezt a gyenge emberi létet vette magára, hogy megváltásával átalakítsa és megszentelje. Ezért bízni kell Krisztus kegyelmében, és türelemmel viseljük el azt a tényt, hogy a rossz bennünk van. De ha a Szentlélek irányítását elfogadjuk, ellenállhatunk a testnek, és ki tudunk

tartani jó vágyainkban. Krisztus megtestesülésével, kereszthalálával, és feltámadásával megmutatta nekünk az utat, ami az életszentségre vezet, ez pedig nem más, mint a szeretet, ami embertársai szolgálatával, Isten dicsőségét szolgálja.

fr. Béla

A SZENT SZŰZ IGAZI TISZTELETE, MINT AZ ÉLETSZENTSÉG ISKOLÁJA

Marcell atya máriás küldetésének teológiai alapjai

Ha valakit boldoggá vagy szentté avatnak, nem azt jelenti, hogy a többiek nem lennének az életszentségre meghívva, vagy hogy rajtuk kívül mások nem is jutottak el az életszentségre, hanem hogy őt az Isten – épp’ a többiek szentségének előmozdítására - mécstartóra kívánja helyezni.

Hans Urs von Balthasar – a nagy XX. századi teológus – különbséget tesz „szokásos” életszentség és ún. „reprezentatív” életszentség között. Az előbbi életszentségre minden megkeresztelt hívő meg van hívva az istengyermekség kegyelme, az isteni életben való részesedés által. A második kategóriába tartozó szentek az Egyház számára ajándékozott ún. „mérőkövek”, vagyis olyan világító „lámpások”, akik sajátosan egyedi küldetésük miatt korántsem követhetők minden szempontból, de a szerepük mégis óriási jelentőségű: az evangéliumot aktuálisan illusztrálják, s életük a kinyilatkoztatás valamely igazságának élő magyarázatát jelenti.

Marcell atya küldetése a Szűzanyával megélt mély lelki tapasztalatból fakad

A kármelita Marcell atya még nincs a boldogok és szentek sorába iktatva. Mégis azon kevesek közé tartozik, akik már földi életük során mélyen meg vannak győződve arról, hogy Isten őket egy sajátos küldetésre választotta ki: *Kiszemelt egy feladatra, amelyet nekem a Kármel keretén belül majd be kell töltenem. Ez a feladat a Szűzanya dicsérete lesz (Szépszeretet, 50. old.).*

Marcell atya különleges módon szereti a Szűzanyát, s azért imádkozik és arra törekszik, hogy őt másokkal megszerettesse: *Én őérettük könyörgök. (...) hogy megismerje a világ, hogy Te küldöttél engem, és szereted őket, miként engem is szerettél (Szépszeretet, 123. old.).*

Marcell atya küldetése a Szűzanyával megélt mély, személyes tapasztalatából ered, s abból a meggyőződésből táplálkozik, hogy a Szent Szűz nélkül teljességgel képtelennek bizonyult volna az evangéliumi krisztusi életre. Így vall erről önéletrajzi írásában:

Mindenre az én Édesanyám tanított. A Szűzanya!

Földi, természetes viszonylatban is csak az édesanyák tudnak helyesen, igazán jól, eredménnyel tanítani, nevelni. – Ezt az édesanyai szívet semmiféle pedagógia nem nélkülözheti.

Az én nevelőm, megtérésem óta kizárólag Mária volt. Ezért nincs, és nem is lehet szerepe lelkiéletemben az Én-nek. Legfeljebb annyiban, hogy fokról-fokra mindjobban el kell tűnnie, halványodnia, s adja a jó Isten! – egyszer végleg megsemmisülnie. Ennek az áldott

pedagógiának, vagy mondjuk még helyesebben: szent aszkézisnek az a veleje, igazsága: nem Én, hanem Ő!... Mindenben Isten! Mert „nálam nélkül semmit sem tehettek!” (Jn 15,5). Azaz az Édesanya! Ezért adta a keresztről végrendeletként az Istenember: „Íme, a te Anyád!” (Jn 19,27).

Tehát nem Én, hanem a Szűzanya!

Roppant alázatos dolog a máriás élet. Egy csapásra szilárd alapot vet a lelkiéletnek. Ez az alap, a fundamentum az alázatosság. Nem „Én”, hanem a Szűzanya!

Lehetséges tehát az önnevelés? A krisztusi ember – Christianus – eszménye csak az lehet: nevel a Szűzanya! (Szépszeretet, 90-91. old.)

Marcell atya tanúsága szerint az a lélek, aki felismeri, és életébe fogadja a Szent Szület, magát Jézust is megtalálja: *Aki egyszer végleg megtalálja a Szűzanyát, annak mindene lesz Jézus. Nem is lehet másként! Jézus benne van Anyjában, a legtökéletesebben, a legteljesebben Őbenne minden teremtmények között (Szépszeretet, 62. old.).* Marcell atya személyes tapasztalata, hogy a Szent Szűz „pedagógiája” arra irányul, hogy a lelkeknek Jézust adja, s Jézussal olyan mély kapcsolatba vonja őket, hogy azok mintegy azonosuljanak Jézussal: *Ez az Édes Szűzanya hivatása. Ez az Ő feladata: Jézushoz vinni, Jézust adni, sőt Jézussá nevelni! (Szépszeretet, 40. old.)*

A krisztusi élet, a Jézussal való azonosulás útja a Szűzanya iránt megélt teljes önátadáson keresztül vezetett Marcell atya számára: *A Szépszeretet Anyjáié lettem örökre! (Szépszeretet, 118. old.).* A Szent Szűznek adva magát, s őt teljesen „magához véve”, mint a szeretett tanítvány, Mária legnagyobb kincsét, Jézust is befogadhatta: *Nagyobbat már nem adhatsz: Jézus a Minden, s Ő az enyém most egészen. Ő él bennem (Szépszeretet, 120. old.).*

Marcell atya idézett szavait, illetve a Szent Szűzzel megélt kapcsolatáról szóló egyéb vallomásait többen túlzásnak tartották még saját rendtársai közül is. Fontos lehet tehát annak megértése, hogy Marcell atya lelki tapasztalata a keresztény élet milyen alapigazságain nyugszik, és hogy olyan hiteles utat jelöl-e, mely minden katolikus keresztény által megélhető életszentségre vezet.

Az igazi Mária-tisztelet korunkbeli legnagyobb tanúja: II. János Pál pápa

Marcell atya Mária iránti teljes önátadását leginkább talán II. János Pál pápa alakja hitelesíti legaktuálisabban, aki a Mária-tiszteletben jelölte meg lelkiisége „vezérfonalát” *Ajándék és titok* címmel megjelent tanúságtételében. Sokak által ismert tény, hogy a szentatya pápai címerét ugyanaz a János evangéliuma által elmesélt jelenet (Jn 19, 25-27) sugallta, mint amelyet Marcell atya is idéz a Szent Szűzhöz fűződő kapcsolatának titkán elmélkedve; pápai jelmondata pedig – *Totus Tuus, Teljesen a Tiéd* – a Márián át Jézusnak való teljes önátadás vágyát fejezi ki. II. János Pál így vall erről saját szavaival a Monforti Család szerzeteseinek 2003. december 8-án írott Apostoli Levelében (n.1): *Történelme folyamán Isten népe tapasztalatot szerzett arról az ajándékról, melyet a keresztre feszített Jézustól kapott az Ő Anyjának személyében. Szűz Mária valóban Anyánk, aki elkísér minket a hit, remény és szeretet zarándokútján a Jézussal, mint egyedüli üdvözítővel és az üdvösség egyedüli közvetítőjével - való egyre teljesebb egyesülés felé (vö. Lumen Gentium, 60 és 62). Amint ismeretes, püspöki címeremben – mely az előbb említett evangéliumi szöveg³ szimbolikus illusztrációja – a „Totus Tuus” jelmondat Monforti Grignon Szent Lajos-Máriától származik (vö. Ajándék és titok, 38-39. old.; Rosarium Virginis Mariae, 15). E kifejezés két szava a Krisztushoz való teljes odatartozást fejezik ki, mely Márián keresztül valósul meg: „Tuus totus ego sum, et omnia mea tua sunt...” – írja Szent Lajos-Mária, és így fordítja le: „Égészen a tiéd vagyok, és mindenem a tiéd, ó szeretett Jézusom, Mária, a te szűzi Anyád*

---

³ Jn 19,25-27

által” (A tökéletes Mária-tisztelet, 233). Ez a Jézus felé való teljes önátadás a Mária felé tett felajánláson keresztül valósul meg, amit a szentatya a következőképpen magyaráz *Ajándék és titok* című vallomásában a „Totus Tuus” jelmondata által: *A kifejezés Monforti Grignion Szent Lajos-Máriától származik. Rövidítése az Isten Anyjának tett felajánlás teljesebb formájának, amely így hangzik: „Totus Tuus ego sum et omnia mea Tua sunt. Accipio Te in mea omnia. Praebe mihi cor Tuum, Maria. – Egészen a Tiéd vagyok, és mindenem a Tiéd. Befogadlak mindenembe. Add nekem szívedet, Mária (38-39. old.).*

II. János Pál már a *Redemptoris Mater* kezdetű enciklikájában is utal Monforti Grignion Szent Lajos-Mária személyére, mint a hiteles máriás lelkiség mesterére és tanúságtevőjére: *Ő ajánlotta a keresztényeknek, hogy Mária kezei által szenteljék magukat Krisztusnak, mert ez hatékony eszköz a keresztségi fogadalom szerinti hűséges életre (n. 48).*

10 Monforti Grignion Szent Lajos-Mária (1673-1716) a Mária által Krisztus felé megvalósuló teljes önátadás teológusa. Erre a tárgyra vonatkozó tanítását két művében fejtette ki: *A Szent Szűz igazi tiszteletéről* szóló értekezésében ill. *A Mária titka* című írásában, amely az előbbi műnek rövid összefoglalása. A szentatya a Monforti Család Szerzeteseinek írott Apostoli Levelében és az *Ajándék és titok* című önéletrajzi visszaemlékezéseiben is vall arról, hogy fiatalkori éveiben milyen meghatározó kegyelem volt számára Grignion Szent Lajos-Máriának a hiteles Mária-tiszteletéről szóló műve⁴: *Volt életemnek egy olyan szakasza, amikor valamiképpen megkérdőjeleztem Mária iránti tiszteletemet, arra gondolva, hogy ha túlságosan nagy méreteket ölt, végül károsan befolyásolhatja a Krisztust megillető tisztelet elsőbbségét. Ekkor Monforti Grignion Szent Lajos-Mária könyve nyújtott segítséget, amelynek címe: „Értekezés a Szent Szűz igazi tiszteletéről”. Ebben választ kaptam kételyeimre. Igen, Mária Krisztushoz közelít minket, Hozzá vezet bennünket, azzal a feltétellel, hogy titkát Krisztusban éljük meg. Monforti Grignion Szent Lajos-Mária értekezése zavaró lehet kissé dagályos és barokkos stílusa miatt, de a benne foglalt teológiai igazságok lényege vitathatatlan. A szerző elsőrangú teológus. Mariológiai megfontolásai a szentháromságos Misztériumban és Isten Igéje Megtestesülésének igazságában gyökereznek (Ajándék és titok, 38. old.).*

A hiteles Mária-tisztelet létjogosultsága: Krisztusba és az Egyházba illeszti a megkereszteltet

Grignion Szent Lajos tanítása szerint a Máriát hitelesen tisztelő lélek Jézus szeretetét keresi Mária által (vö. *Értekezés a Szent Szűz igazi tiszteletéről*, 67), s a Szent Szűz hiteles tisztelete arra irányul, hogy *Jézus Krisztust tökéletesen megtaláljuk, Őt gyengéden szeressük, és Neki hűségesen szolgáljunk (uo. 62)*. Grignion Szent Lajos mélységes meggyőződéssel vallja, hogy *keresztény tökéletességünk abban áll, hogy isteni Megváltónkhoz, Jézus Krisztushoz hasonlökká legyünk, Vele egyesüljünk, és magunkat Neki szenteljük (uo. 120)*. Ebből is érthető, hogy II. János Pál mélyen máriás lelkiisége – a Grignion Szent Lajostól megértett igazságok megélésével – nem valami mellékes magánájtatossága a szentatyának, hanem mindenekelőtt az ő személyes Krisztusra irányultságának lényeges eleme. Azon a mély meggyőződésen alapszik, hogy *ahhoz, hogy Istenhez felemelkedjünk, és vele egyesüljünk, ugyanazt az eszközt kell használnunk, melyet Ő választott, hogy hozzánk leszálljon, emberré legyen, és velünk kegyelmeit közölje, s ez az eszköz a Szent Szűz igazi tisztelete (Mária titka, 23)*.

Ugyanakkor azonban a hiteles Mária-tisztelet nemcsak a Krisztushoz, hanem az Egyházhoz való kötődés igényéből is fakad. A II. Vatikáni Zsinat Máriáról szóló tanításában nemcsak arról a titokzatos és bensőséges kapcsolatról esik szó, amely Isten Anyját

---

⁴ A művet II. János Pál pápasága alatt sem feledte el: minden nap olvasott belőle néhány bekezdést. A belőle tanult *Totus Tuus* volt az utolsó két szó, amit – halála előtt néhány nappal – leírt, amikor már beszélni nem tudott.

Krisztushoz köti, hanem arról is, amely őt mélyen az Egyház misztériumába vonja: *Az Istenszülő ugyanis – miként már Szent Ambrus tanította – ősmintája az Egyháznak, mégpedig a hit, a szeretet és a Krisztussal való tökéletes egység rendjében. Az Egyház misztériumában – és az Egyház joggal mondható anyának és szűznek – a Boldogságos Szűz Mária áll az első helyen, mert a szüzesség és az anyaság nagyszerű és páratlan példáját adja (...), s anyai szeretettel működik közre (a hívek) életre hívásában és felnevelésében (LG 63).* Mária tehát nemcsak Krisztusnak, hanem Krisztus tagjainak is Anyja. Ahogyan II. János Pál pápa Grignion Szent Lajosnak *A Szent Szűz igazi tiszteletéről* írott értekezését idézi Apostoli Levelében (n. 5): a fej és tagok egyugyanazon anyától születnek, vagyis *ugyanaz az anya nem hozza a fejet tagok nélkül, sem a tagokat fej nélkül a világra. Így a kegyelem rendjében is a fejet és a tagokat egyazon anya képezi* (n. 32). *A kegyelem rendjében is az Egyház igaz gyermekeinek kell, hogy Isten legyen az Atyjuk, Szűz Mária pedig az édesanyjuk (Mária titka, 11).*

A Mária és az Egyház közötti bensőséges kapcsolatról szóló zsinati állításra vonatkozóan VI. Pál pápa a következő szavakat mondta egyik beszédében: *Az Egyház valósága nem korlátozódik pusztán hierarchikus struktúrájára, liturgiájára, szentségeire és jogi aspektusaira. Az Egyház benső lényege, megszentelő hatékonyságának elsődleges forrása a Krisztussal való misztikus egyesülésből fakad, amely egyesülést nem képzelhetünk el attól függetlenül, aki a Megtestesült Ige Édesanyja, s akit Jézus Krisztus olyan bensőségesen egyesített magával a mi üdvösségünkre (VI. Pál beszéde a zsinati atyák előtt 1964 nov. 21-én, a Lumen Gentium kihirdetése alkalmával).* II. János Pál pedig ekképpen jellemzi a Mária és az Egyház közötti bensőséges köteléket, mely az Egyház sajátos lényegi mivoltján alapszik: *Rendkívül fontos, hogy az Egyházat sajátos lénye szerint fogjuk fel. Ne tulajdonítsunk néki emberektől alkotott „intézmény” jelleget. (...) Hierarchikus szerkezete van, de ez kizárólag Krisztus tagjainak megszentelődését szolgálja. (...) A II. Vatikáni zsinat, miközben az egész hagyományt megerősíti, emlékeztet arra, hogy a szentség hierarchiájában pontosan egy nő, a názáreti Mária az Egyház példaképe, ő halad mindenkit megelőzve a szentségre vivő út élén. Az ő személyében az Egyház már elérte a tökéletességet, mert szeplő és ránc nélkül való (vö. Ef 5,27). Ebben az értelemben nevezhető az Egyház egyszerre: „máriásnak” és „apostoli-péterinek” (Mulieris Dignitatem, 27).* II. János Pál egyik beszédében még nyilvánvalóbbá tette az Egyház alapvetően máriás jellegére utaló kijelentéseit: *A máriás viszony az Egyházban megelőzi a péteri jelleget, habár a legszorosabban összefügg vele és kiegészítik egymást. Mária, a Szeplőtelen megelőz mindenki mást, természetesen Pétert és a többi apostolt is. Nem csupán azért, mert Péter és a többi apostol a bűn terhe alatt született emberi nemhez és az Egyházhoz tartoznak, amely „megszentelődött bűnösökből” áll, hanem azért is, mert az ő háromszoros hivataluk célja nem más, mint az Egyházat a szentség ama példájára formálni, amely Máriában már kiformalódott és példaképpé lett (II. János Pálnak a római kúria bíborosaihoz és prelátusaihoz intézett beszéde 1987. dec. 22-én).*

Az előbbi megnyilatkozásokból kitűnik, hogy az Egyház tagjaiként mindenekelőtt az életszentségre vagyunk meghívva, amely – Grignion Szent Lajost idézve – *a mi Urunk Jézus Krisztussal való bensőséges egységben és a Szentlélek iránti teljes hűségben áll, s amely a Szent Szűzzel való mély egységben és az ő pártfogásától való szoros függőségben* valósul meg (vö. *A Szent Szűz igazi tiszteletéről* szóló értekezés, 43). Az Egyházzal szóló zsinati konstitúció 5. fejezete - mely az Egyház tagjainak az életszentségre való egyetemes meghívásáról szól – alapvető módon kötődik a 8. fejezethez, mely Máriának, mint az Egyház ősmintájának tökéletes szentségét állítja elénk. A földi zarándokútját járó Egyház a Máriához való fokozatos hasonulás útját kell, hogy járja: *Az Egyház – mikor Krisztus dicsőségéért fárad – egyre hasonlóbbá lesz magasztos ősmintájához, mert folytonosan fejlődik a hitben, reményben, a szeretetben (LG 65).*

Amint az előbbi állításból is látható, az életszentség útját a zsinat a három teológális erényben való növekedés dimenziójából kiindulva szemlélteti. Apostoli levelében II. János Pál pápa is nagy mesteréhez – Keresztes Szent Jánoshoz – hasonlóan a hit-remény-szeretet megélésében foglalja össze a Grignon Szent Lajos által leírt igazi Mária-tisztelet lényegét: melyet a Mária példája nyomán Jézus iránt megélt „szeretet-rabszolgaság” felvállalása, Máriának a rendkívüliségektől mentes tiszta hite és a Szent Szűznek, mint a remény és vigasztalás biztos jelének alakja jellemez.

II. János Pál Grignon Szent Lajos tanításában gyökerező tanítása egyértelműen megérteti velünk, hogy a Máriával megélt keresztény élet nem valami „különleges jámborságot” takar, hanem *egy könnyű, rövid, tökéletes és biztos utat a mi Urunkkal, Jézus Krisztussal való egyesülésre, melyben a keresztény ember tökéletessége rejtezik* (vö. *A Szent Szűz igazi tiszteletéről*, 152), elfogadván Jézusnak a szeretett tanítvány által minden követőjéhez intézett szavát: „Íme, a te Anyád!” (Jn 19,27).

Jézus szavának engedelmeskedve a szeretett tanítvány házába fogadja Máriát, vagyis egész életét megosztja vele: egyre jobban belevonva őt a Jézussal és az emberekkel megélt kapcsolatai rendszerébe, melyben Mária mintegy élő kapcsolódási ponttá válik. Az életszentségnek mindenki számára lehetséges útjáról van itt szó, amely a keresztség által Krisztusba és az Egyházba való beilleszkedésre irányul, s amely, mivel nem különleges gyakorlatokon, hanem mindenekelőtt a hit, remény és szeretet gyakorlása által egy Élő Személlyel megélt egyre mélyülő kapcsolaton nyugszik, minden életformával összeegyeztethető. Nem feledhetjük el, hogy Grignon Szent Lajos különösen is a laikusok, s azok közül is a legszegényebbek felé fordulva írta műveit.

Marcell atya máriás küldetése - a megkereszteltek életszentségének szolgálatában

Miután a hiteles máriás élet létjogosultságáról és az életszentséggel való szoros kapcsolatáról szó esett II. János Pál tanúságtétele és tanítóhivatali kijelentései által, még arra a kérdésre keressük a választ, hogy Grignon Szent Lajos és a szentatya említése után mi szükség lehet még arra, hogy a mi egyszerű Marcell atyánk máriás életét és írásait is megismerjük?

Amit Grignon Szent Lajos traktátus formájában írt meg, s amiről II. János Pál beszédeiben és írásaiban a Tanítóhivatal tekintélyével ejtett szót, azt Marcell atya a saját élete tapasztalatának elmesélése által adja tovább. Nem a teológus megszokott, elvont fogalomkészletével szól az olvasóhoz, viszont Lisieux-i Szent Terézéhez hasonló egyszerűségét éppen a tanítása mögött rejtőző keresztény lelkiség hitelessége és saját lelki tapasztalatának mélysége garantálja. Megszenvedett és ujjongó örömmel átélt konkrét tapasztalatainak megosztása nem pusztán az értelemhez, mint inkább személyiségünk mélyéhez, a szívhez szól: megnyílásra ösztönözve a keresztségben kapott, de talán még kellőképpen fel nem ismert kegyelem előtt. Megérteti velünk, hogy a keresztség révén szívünkbe áradt szeretet csak úgy éri el tökéletességét bennünk – az életszentség gyümölcsét megérlelve -, ha az Atyának Jézusban kinyilvánított szeretetére azzal válaszolunk, hogy a Szentlélekben, Mária keze és Szíve által teljesen átadjuk magunkat Jézusnak.

A teljes önátadás megélésének vágyát többféle szimbólummal szemléltetik a szentek: II. János Pál például püspöki jelmondatával, a „Totus Tuus”-szal; Grignon Szent Lajos az ún. „szeretet-rabszolgasággal” vagy Lisieux-i Szent Teréz a „Szeretet Teljesen Elégő Áldozata” kifejezéssel. Marcell atya az Énekek éneke jegyespárja kölcsönös önátadásának képével, a Bölcsesség könyvének a házassági összetartozásra vonatkozó szavaival – *”Eltökéltem hát, hogy őt veszem élettársul”* (a Bölcsesség könyvét idézve a Szépszeretet 99. oldalán) - valamint a kisgyermek anyjára való teljes hagyatkozásával fejezi ki a teljes önátadás megélését: *Hogy az ember az evangélium életét élje, nem kell sok! – Gyermekeknek kell lenni!...*

A gyermek pedig mindent rábíz az édesanyjára. Éppen azért gyermek. Íme, a Te Anyád (idézve Jn 19,27-et a Szépszeretet 112. oldalán).

Marcell atya példája és tanítása – II. János Pálhoz, Grignion Szent Lajoshoz vagy Lisieux-i Szent Terézhez hasonlóan – mindenekelőtt arra hívja a megkereszteltet, hogy a tökéletes szeretet aktusával, vagyis teljes önátadással válaszoljon az életszentségre szóló egyetemes meghívásra. *Szeretni nem más, mint odaadni mindent, odaadni önmagunkat* – írja Lisieux-i Szent Teréz a *Miért szeretlek, ó Mária* című versében. Teréz is Mária „iskolájában” sajátította el, hogy az igazi szeretet önmagunk teljes önátadásában fejeződik ki legjobban, s ezért a maga önfelajánlását Máriára bízva teszi meg. Ám írásaiban Teréz mégsem Mária „iskolájáról” számol be, hanem inkább annak eredményéről: hogy Jézust hogyan szereti egyre jobban, s hogy miként vágyik arra, hogy Őt másokkal is megszerettesse. II. János Pál pápai tevékenységének gyümölcsei talán mindenkinél jobban igazolják ennek a Mária által Krisztus felé megélt teljes önátadásnak a hatékonyságát, amelynek elméletét és gyakorlatát a szentatyá Grignion Szent Lajos teológiai és praktikus tanításából sajátította el.

Ám a teljes önátadást végső soron soha nem lehet könyvekből megtanulni. Mindenkinek személyesen, saját hivatásának eszközei által kell azt elsajátítania. S éppen ebben segíthet sokat Marcell atya életének tanúsága, mely arról szól, hogy miként vezette őt be a Szűzanya az életszentség, vagyis a tökéletes szeretet hitelességét jelentő teljes önátadás iskolájába, s miként formálta őt „alter Christus”-szá önmagában a keresztény életszentségnek eme „élő formája” (vö. *A Szent Szűz igazi tiszteletéről*, 218-221).

A gyermeknek mindene az édesanyja. Az evangéliumi gyermeknek is mindene a Szűzanya. Hiszen az Édesanyja. Hogyan tett engem egészen Magáévá?! – Véglegesen? (Szépszeretet, 62. old.) – erről vall nekünk Marcell atya, a Szentlélek fényében láttatva kegyelmeit és hűtlenségeit. Az események értelmét felfedezni tudó hit éleslátásával, a biztos remény derűjével és a Kedvesét megtalált jegyes lángoló szeretetével a mi szívünket is ébresztgeti arra, hogy a felismert szeretetre szeretettel válaszolva mi is önmagunkat merjük adni: Mária által Krisztusba öltözve és az Ő szent Egyházának szentségét visszatükrözve.

fr. Rafael

„ISTEN AKARATA AZ, HOGY SZENTEK LEGYETEK”

(Ef 1,4)

Nyilvánvaló, hogy minden Krisztusban hívő ember, bármilyen legyen is társadalmi rangja vagy állása, elhivatott a keresztény életszentségre, a tökéletes szeretetre. A keresztény életszentség lényegi azonossága: *ugyanarra az életszentségre* törekszenek mindazok, akik úgy töltik be kötelességüket a különböző hivatásokban, hogy követik az isteni Léleknek indítását, engedelmeskednek az Atya szavának és lélekben meg igazságban dicsőítik az Atyát (LG 40-41). Amikor az Egyház, a II. Vatikáni Zsinat tanításában azt mondja, hogy *mindenki meg van hívva az életszentségre*, evvel azt akarja kifejezni, hogy mindenki meg van hívva ugyanarra a mély, bensőséges kapcsolatra, a teljes egységre Krisztussal, függetlenül hivatásától, életállapotától. Mindenki a *teocentrikus* életre van meghívva, az imádságra, a kontemplációra, szemben az egocentrizmussal. Az Isten megtapasztalása, a megragadottság nem csak a szerzetesek, papok előjoga, hanem mindenkié. Mindenki megélheti egzisztenciájában a Krisztussal való kapcsolatot.

Isten szeretet. A szeretet isteni, mert Istentől jön, és *Istennel egyesít* minket. Ebben az egyesítő folyamatban olyan közösséggé, „mi”-vé alakít, mely legyőzi elkülönüléseinket, és

eggyé tesz, hogy a végén „Isten legyen minden mindenben” (1Kor 15, 28).⁵ Ennek fényében mondhatjuk, hogy a hivatás az Isten szeretetére adott *válasz*, célja pedig az egyén és a közösség *megszentelődése*.⁶

A II. Vatikáni Zsinat előtt a hivatás fogalma elsősorban a papi és szerzetesi életre vonatkozott, mintha Krisztus felszólítása: „kövess engem!” - csak erre a hivatásra szólna. A zsinat ezt a szemléletet kitágította. A papi és szerzetesi hivatásnak megmaradt a különleges jellege, szentségi és karizmatikus jelentése Isten népének életében. De a zsinat újból tudatosította, hogy *minden megkeresztelt ember részesül Krisztus hármasküldetésében*: a prófétai, papi és királyi küldetésben, és valamennyien meghívást kaptunk az életszentségre. Ebből következik, hogy *minden élethívás* - keresztény hivatás - *megfelel az evangélium hívásának*. Krisztus hívása: „kövess engem”, *különböző utakon* hallható, amelyeken az isteni Megváltó tanítványai és követői járnak.

Minden élethívás - mint keresztény hivatás - az Egyház szentségében gyökerezik, tehát *hitünk szentségeinek segítségével* formálódik. A szentségek teszik *nyitottá* énünket a Szentháromság megszentelő tevékenysége számára.⁷

A hivatás *szolgálatot* jelent a szó legtagabb értelmében, mely egyben *megnyílás* Isten és az emberek felé. Olyan szolgálat ez, amely meg akarja *mutatni* Krisztust az embereknek.

Minden hivatásnak lényegi részei az *evangéliumi tanácsok*. A szegénység, tisztaság és engedelmesség. Fontos látni ezekben a tanácsokban, hogy nem pusztán lemondásra szólítanak föl, hanem sokkal inkább egy választás, a hivatásra mondott igen következményei: az *Úr ajándékai*.

„Egy emberben minél inkább élő lesz Jézus Krisztus, annál inkább az Atya felé irányítja, ugyanakkor annál inkább egyesíti az emberekkel olyan reális szolgálatban, amely elfogadja a mindennapi alázatos helyzeteket, a napok, a hónapok és az évek koptatását. Életről és halálról van tehát szó: kiszakadunk önmagunkból, hogy valaki más, *Jézus Krisztus legyünk*. Nem valami ideák világában élő vagy pusztán történeti Krisztus, hanem *eleven, aki ma él* és az *Atya dicsőségére* azokban, akik körülöttünk élnek, akik hívnak vagy elutasítanak.”⁸ Ez a krisztusi ember, a keresztény ember, a keresztény hivatás lényege. Így válhatunk mindnyájan a teremtő Isten szeretetének munkatársaivá.

VI. Pál mondta, hogy *az ember és hivatása egybe tartozik*. Ez a hivatás nem csupán természetes és földi, hanem *természetfölötti és örökkévaló* is. A Krisztus-hívők, bármely állapotban éljenek is, az Úrtól arra kapnak meghívást, hogy *ki-ki a maga útján* olyan tökéletesen szent legyen, amilyen tökéletes maga az Atya.⁹ Nem jutalom, hanem *ajándék*, amit kapunk. A hivatás is. *Vigyázzunk*, föl ne háborodjunk, hogy mi is csak 1 dénárt kapunk!!!¹⁰

fr. Simon

**LEGYETEK TÖKÉLETESEK,
MIKÉNT A TI MENNYEI ATYÁTOK TÖKÉLETES!
(Mt 5, 48)**

---

⁵ Vö.: Deus caritas est 17.

⁶ Vö.: FC 11; LG 32

⁷ Vö.: PS 9

⁸ ARNALDO PIGNA, *Megszentelt élet*, Szent Gellért Egyházi Kiadó, Szeged 1990, 191-192.

⁹ Vö.: LG 11

¹⁰ Vö.: Mt 20,1-15

Az életszentség nem más, mint a keresztségi kegyelmek megélése, így minden megkeresztelt ember számára lehetséges. A szentek Krisztus követői, akiket Isten Lelke vezérel, és az Atya szavának engedelmeskedve, az Atyát lélekben és igazságban imádvá követik a szegény, és alázatos, kereszttét hordozó Krisztust, hogy majd az Ő dicsőségében is részesüljenek. Természetesen mindenki meghívást kapott az életszentségre, életállapotától függetlenül. Ezért mindannyian, akik hűen követni szeretnék Krisztust, nézzünk a Szűzanyára, Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébet nővérünk segítségével. Ő úgy szemlélte Máriát, mint aki sietve elment Júda városába, hogy segítsen rokonának, Erzsébetnek. *„Amikor azt olvasom az Evangéliumban, hogy 'Mária sietve elment a hegyek közé Júda városába', hogy teljesítse szeretetszolgálatát rokonánál, Erzsébetnél, látom magam előtt: Ő olyan szép, olyan nyugodt, olyan méltóságteljes Isten Igéjével a Szíve alatt.”*¹¹

„Mária sietve elment a hegyek közé Júda városába.” (Lk 1, 39)

Jézus Mária által teszi meg az első látogatását, rögtön a megtestesülés után, amikor Mária útnak indult, és a hegyekbe sietett. A Szent Szűz megkezdte küldetését. Krisztust viszi a világba. Siet, nem tétovázik. Figyel a Szentlélek indítására, és engedelmeskedik is neki. Istenanyai méltósága nem visszatartja, hanem éppen sürgeti. Sietős léptekkel viszi az Örök Igét a Júdea felé vezető úton. Ő az első „misszionárius”. Nekünk is az a hivatásunk, hogy a világba vigyük az Igét, aki bennünk van, különösen a szentáldozás utáni percekben.

Isten Anyja elindul tehát Keresztelő Szt. János, egy egyszerű ember édesanyjához. Nem azért látogatja meg, hogy őt szolgálják, hanem hogy ő szolgáljon. Itt énekl el egész életének programját, a Magnificatot. Nem akar középpontban lenni, hanem teret nyit Isten számára, akivel az imádságban és a felebarát szolgálatában találkozik. Látszik, hogy a Szent Szűz egészen Isten szavával gondolkodik, és beszél. A Szűzanya együtt gondolkodik az Atyával. Ahogy Isten előtt, úgy Erzsébet előtt is ő az alázatos szolgálóleány. *„Ő olyan igaz volt a maga alázatosságában, mert mindig elfeledte magát, nem vett tudomást magáról, megszabadult önmagától.”*¹²

„Ő olyan szép, olyan nyugodt, olyan méltóságteljes Isten Igéjével a Szíve alatt.”

Mária szép, mert alázatos szívvel, és igaz szóval elfogadja Isten akaratát, és engedi, hogy betöltse a Szentlélek. *„Mária az emberi szépség remekműve, nem csak külsejét illetően, hanem abban a benső, és egyedülálló képességben is amely kifejezi a Szentlelket a testben, az isteni külsőt az emberi arcban, a láthatatlan szépséget a testi alakban.”* (VI. Pál pápa)¹³
A Szűzanya azért szép, mert nem vette le tekintetét Istenről. Mi is akkor leszünk szépek, ha nem vesszük le soha tekintetünket Istenről.

Az Evangélium semmit sem mond a Szűzanya arcáról, de az biztos, hogy mivel nem árnyékolta be a bűn, annyira ragyogó, áttetsző, hogy Isten tükröződik benne vissza. Van egy nagyon fontos görög szó, amely megalapozza az Anya természetfölötti szépségét. Ez a szó a „*kekaritomené*”, amit így fordítanak, hogy „*kegyelemmel teljes*”. Fia fényében ragyog, a hatalmas Léleknek kimondhatatlan ragyogásában, s a Magasságbeli ereje borítja be őt árnyékával. *„Úgy tűnik, ő a földön híven utánozza azt az életet, amely az isteni Lény, az egyszerű Lény élete. Ezért olyan áttetsző, olyan fényes, hogy azt hinnénk, ő maga a fény, pedig csak 'tükre' az igazság napjának.”*¹⁴

Amikor a látogatáskor a Szent Szűz méhében hordozta a megtestesült Igét, a történelem első tabernákulumává lett. Velünk is hasonló történik a szentáldozás utáni percekben, és máskor is, amikor Isten jelenlétében vagyunk. Szent Szűz Legszebb Asszony, segíts nekünk, hogy Jézus sugározhasson rajtunk keresztül a világra!

¹¹ Conrad de Meester: Lelkünk mennyországában 156. oldal

¹² Boldog Erzsébet utolsó lelkigyakorlata 15. nap.

¹³ Mario Masini: Mária az imádkozó nő 12. oldal

¹⁴ Boldog Erzsébet utolsó lelkigyakorlata 15. nap (Conrad de Meester: Lelkünk mennyországában 156. oldal)

BOLDOG SZENT KELEMENRŐL NEVEZETT ELIA

sarutlan kármelita nővér

2006 március 18-án avatták boldoggá – Benedek pápa új rendelkezései alapján – Bari székesegyházában Rendünk legújabb boldogát: Szent Kelemenről nev. Elia nővért. A szentmisén, amit Bari érseke mutatott be, jelen volt a nuncius, mons. Romeo, mons. Micallef, Kuwaiti kármelita püspök, 13 környékbeli püspök és száznál több pap. A Rend részéről Generális atyánk, két definitor atya (Luigi Gaetani és Steven Watson), Nápoly és Szicília tartományfőnöke és több olasz atya vett rész a szertartáson. Az új boldog 11 nővértársa úgy döntött, hogy inkább a klauzura csendjéből, imádságban követik Elia nővérük boldoggáavatását. Őket a boldogot ábrázoló festmény melletti 11 égő mécses jelképezte.

A következőkben egy rövid életrajzon keresztül szeretnénk bemutatni az életszentségnek ezt az új példaképet, amelyet személyében Rendünk és az Egyház állít ma elénk.

Az új boldoggá avatott Bariban született 1901. január 17-én Giuseppe Fracasso és Pasqua Cianci harmadszülött gyermekeként. Négy nappal később nagybátyja, Don Carlo Fracasso temető káplán keresztelte meg a Szent Jakab templomban. 1903-ban mons. Giulio Vaccari, az egyházmegye érseke bérálta meg.

Családja akkoriban a Szent Márk téren lakott, festő mester, épület díszítő apjuk bevételeiből tartották el magukat, aki 1929 körül nagy áldozatok árán festék boltot nyit majd. Édesanyjuk házi munkával foglalkozott.

Mindkettőjük buzgó keresztény, kilenc gyermekük volt, akik közül négy gyermekkorában hunyt el. Öt megmaradt gyermeküknek (Prudenza, Anna, Teodora, Domenica e Nicola) biztos irányt mutattak emberi és szellemi fejlődésükben.

1905-ben a család átköltözött a Via Piccinibe egy kis kertés házba, ahol a kis Teodóra 4 vagy 5 éves korában azt bizonygatta, hogy álmában látott egy szép „Asszonyt”, aki liliumok közt állt, majd hirtelen eltűnt egy fénynyalámban, és akinek - miután édesanyja megmagyarázta a látomás értelmét- megígérte, hogy nagy korában szerzetes lesz.

A Szent Sebről nevezett nővérek óvodája után általános iskolába járt harmadikos koráig. 1911. május 8-án, hosszú felkészülést követően, volt elsőáldozó; az elsőáldozást megelőző éjjelen Gyermekek Jézusról nevezett Szent Terézről álmodott, aki előre megmondta neki, hogy „apáca leszel, mint én”. Az elkövetkező időben varrást és hímzést tanult ugyanannál az intézetnél.

Tagja volt a boldog Imelda Lambertini domonkos nővér Oltáriszentség társulatának, majd pedig Aguinói Szent Tamás „*Angyali milíciájába*”. Rendszeresen összehívta házuknál barátnőit, hogy együtt elmélkedjenek és imádkozzanak, valamint hogy együtt olvassák az Evagéliumot, az *Örök szabályokat*, a Krisztus követését, a *Szűzanya tizenöt szombatját*, a szentek életét és főképpen Gyermekek Jézusról nevezett Szent Teréz önéletírását.

Viselkedése és jó hatása barátnőire nem kerülte el figyelmét egyik tanárnőjének, Angelina Nardi nővérnek. Eközben Teodóra érlelődő szerzetesi hivatása gyóntatója, a domonkos P. Pietro Fiorilo hatására, egyre inkább formálódott, aki a domonkos harmadrendbe vezette őt. Itt 1914. április 20-án Ágnes néven novícia lett, majd 1915. május 14-én – fiatal korára való tekintettel különleges felmentéssel – fogadalmat tett.

Teodóra az első világháború nehéz éveiben rengeteg alkalmat talált, hogy ne csak családjában és barátnői közt gyakorolja apostoli, hitoktatói küldetését és a segítségnyújtást, hanem szabad utat engedjen égő vágyának, hogy felebarátaival jót tegyen.

1917 végén Teodóra elhatározta, hogy tanácsot kér új gyóntatójától, Sergio Di Gioia, jezsuita atyától, aki egy év eltelte után a Bariban, a Via De Rossin található Szent József Kármelbe küldte őt barátnőjével, Chiara Bellomóval, a későbbi Isteni Szeretetről nevezett Diomira nővérrel. 1918. decemberében tettek ott látogatást először.

1919 a kolostorba lépés előtti intenzív lelki felkészülés éve volt Di Gioia atya bölcs és megvilágosító vezetésével.

1920. április 8-án lépett be, és még ez év november 24-én magára öltötte a skapulárét felvéve az Szent Kelemenről nevezett Elia nővér nevet.

Első fogadalmát 1921. december 4-én tette le: „Egyedül voltam a megfeszített Úr lábainál, hosszan néztem őt, és ahogy néztem megláttam, hogy ez az én egész életem”. Jézusról nevezett Szent Terézen kívül a Gyermek Jézusról nevezett Szent Terézt választotta vezetőjéül, „a lelki gyermekség kis útját követve, amire úgy éreztem az Úr hívott engem”. Ünneplés szerzetesi fogadalmát 1925. február 11-én tette le.

Kezdetektől nem volt könnyű az útja. Már a noviciátus első hónapjaiban nehézségekkel kellett szembenéznie. De a legnagyobb gond azután merült fel, hogy Angelica Lamberti prior anya 1923 tavaszán Elia nővért nevezte ki a gépi hímzés tanítójává a Kármelhez tartozó leánynevelő intézetben. A Legszentebb Oltáriszentségről nevezett Colomba nővér, az intézet szigorú, ellentmondást nem tűrő, kevésbé megértő igazgatónője nem nézte jó szemmel Elia nővérek a növendékekkel szemben tanúsított jóságát és kedvességét, s két év után elmozdította megbízatásából.

A regulát és a közösségi szabályzatot mindig következetesen megtartó újonnan boldoggá avatott Eleia nővér napjának nagy részét cellájában töltötte a rábízott varrnivaló munkáknak szentelve, továbbra is élvezve a prior anya nagy megbecsülését, aki 1927-ben kinevezte őt sekrestyésnek. Ebben a fájdalmas megpróbáltatásban Szent Ambrusról nevezett Illés atya, a Sarutlan Kármelita Rend általános gondnoka volt a támasza, aki még 1922-ben ismerte meg őt, amikor a Szent József Kármelben tett látogatást, és akivel a fiatal szerzetes nő lelkieken gyümölcsöző levelezést folytatott.

1927. januárjában az őt legyengítő súlyos influenzája után, gyakori fejfájások kezdték gyötörni, amelyekre nem panaszkodott, és amelyeket gyógyszerek bevétele nélkül viselt. Amikor néhány nappal karácsony előtt (december 21-én) Elia nővér magas lázra panaszkodott, azt gondolták, a szokásos rosszullétéről van csak szó, de a helyzet napról napra aggasztóbbá vált. December 24-én meglátogatta őt egy orvos, aki bár agyhártya- vagy agyvelőgyulladás gyanúját állapította meg, nem tartotta súlyosnak a helyzetet, így aztán csak másnap reggel hívtak betegágyához két orvost, akik viszont állapotát visszafordíthatatlannak ítélték.

Szent Kelemenről nevezett Elia nővér 1927. december 25-én 12 órakor hunyt el. Ünnepponon tért meg a Mennyei Atyához, miként előre megmondta: „Ünnepponon fogok meghalni.” Temetése a következő napon volt Bari érsekének, mons. Augusto Curi vezetésével Isten szolgálójának családja és holttestének megtekintésére összegyűlt hívek serege körében. A fiatal kármelita nővér nem csak emlékét hagyta maga után, hanem tanítását is: „örömmel kell mennünk a mennyország felé, mert az minden hívő célja”.

IMAÉV

AZ IMÁDSÁG LITURGIÁJA (2)

A liturgia üdvösséget közvetítő kapcsolata Isten és ember között

Az egyházatyák a liturgiát *oikonomiának* vagy *commerciumnak* nevezték, mert meglátták benne az üdvösség értékeinek kicserélődését Isten és ember között. A liturgiában megvalósul ez az üdvösséget közvetítő kapcsolat, hiszen a liturgikus cselekmény adja azt az alapot, amelyen ez a kapcsolat lejátszódik, és kifejezésre jut.¹⁵ Az Újszövetség is ilyen értelemben mutatja be a liturgiát és a II. Vatikáni Zsinat Liturgikus Konstitúciójában is ezt olvashatjuk: „*A liturgiában (...) lejátszódik megváltásunk műve, és így nagyon hozzájárul ahhoz, hogy a hívek élete Krisztus misztériumának és az igazi Egyház tulajdonképpeni lényegének kifejezése legyen.*”¹⁶

A legfőbb és „egyetlen” Közvetítő Jézus Krisztus, így a liturgia üdvösséget közvetítő kapcsolat jellege, mint teológiai téma, szorosan vett krisztológiai problémákat vet fel. Az újszövetségi idő liturgiája maga Jézus Krisztus, Ő a liturgia legfőbb szolgálattevője (*minister principalis*). Az Antióchiából eredő ősi keleti misekánon állandóan ismétli: „*Amikor bűnösök voltunk, Krisztus meghalt a bűnösökért és feltámadt üdvösségünkre, s így meghozta nekünk az egységet Istennel és egymással.*” A Szentírás tanúsága szerint Jézus tanítványainak igazi liturgiája az emberré lett Ige, ahogy engedelmességével és áldozatával meghozta az Atyával való kiengesztelődést.¹⁷ Ő mindennek az értelme és Ő van mindenben (Kol 3, 11). Ezért tudta meghozni a teljességét annak, ami mint előkép már megvolt az ószövetségi időben. A mózesi törvény csak árnyéka volt az eljövendő javaknak, nem a valóság (Zsid 10, 1). Ilyen előkép volt az ószövetségi liturgia is. Szent Pál apostol így ír: „*Senki se ítélkezzék fölöttetek étel-ital miatt, vagy ünnepre, újholdra és szombatira vonatkozó dolgokban. Hiszen ezek csak árnyékai a jövődönnek: a valóság Krisztusban van.*” (Kol 2,16-17)

Az imádság liturgiája és a mi szolgálatunk, üdvösségünk szerzőjébe, Jézus Krisztusba, a Közvetítőbe van ágyazva. Az Ő életét kell élnünk, ahogy bemutatta: meghalni a bűnnek és vele együtt feltámadni az új életre. A mi üdvösségünk Isten dicsősége, ezt Ő ajándékozza nekünk, nem pedig mi neki. Tehát az imádság, bár fizikai értelemben az ember által megvalósított cselekedet; mint üdvösséget közvetítő eszköz (kegyelem), mindig Isten közvetlen és személyes ajándéka marad. Isten a Szentlélek által közvetíti ezt az ajándékot.

A hitben megközelített végső valóságok és a húsvéti misztérium

Az üdvösség személyes megtapasztalása csak a hiten keresztül lehetséges. Az Istentől adott és általunk elfogadott hit révén valóban megéljük az üdvösség kiáradását, a találkozást. Ez az önkinyilatkoztatás az imádságban válik személyessé, elsősorban Jézus Krisztus közvetítésén keresztül, az Egyház liturgikus cselekményében. Ezt a kinyilatkoztatást a Szentlélek jeleníti meg, ahogy benne él a közösségben. Működése elsődleges: egybegyűjti, „összehívja” a közösséget. A hívásra választ kell adni.

A mai értelemben vett liturgia, a „szent szolgálat” adja azt az alapot, amelyen az Istennel való hitbeli találkozás lehetséges. Itt tapasztaljuk meg azt, ahogyan Ő jelen van köztünk és a világban.¹⁸ Ez azonban a találkozásnak nem az egyetlen lehetősége, mert Isten nem függ a mi liturgiánktól. Amikor hív bennünket és találkozik velünk, az nem más, mint az ő gondviselő, teremtő aktusa. Az imádságban ez a létben tartó működés személyesen és közvetlenül találkozik a teremtménnyel.

¹⁵ STRUNGER, M. D., *Liturgy and Anthropology*, Worship 63 (1989) 503-521.

¹⁶ SC 2. pont

¹⁷ LANGEMEYER, B., *Die Weisen der Gegenwart Christi*, Diakonia, 1968, 286.

¹⁸ KILARTIN, E. J., *Christian liturgy*, Kansas City, 1988. 344.

A liturgia nem egyszerű esemény, hanem személyek találkozása. Az imádságban a találkozás személyes jellege tökéletesíti a Krisztusban a Szentlélek közvetítésével létté vált kapcsolatot Istennel és a keresztény testvérekkel (tehát az Egyházzal, melyben a liturgia létrejön). Mivel az imádság liturgiájában ez a kegyelmi találkozás Jézus halálából és feltámadásából ered, az egész keresztény liturgia súlypontja a húsvéti misztérium, mint kinyilatkoztatás. Ezen keresztül a hitben megközelítjük a végső valóságokat, a teremtés, a történelem és az élet végső értelmét.¹⁹

A keresztény liturgia Jézus húsvéti misztériumának megjelenítése, mint Isten ránk vonatkozó tervének kinyilvánítása. Az apostol Jézust a „láthatatlan Isten képmásának” nevezi, és a görög egyházatyák szerint a liturgia „ennek a képnek a képe”. Ezt a képet fedezhetjük fel az imádságban, az imaórák liturgiájában, a szentségekben és mindig, amikor az Egyház tagjai Jézus nevében összegyűlnek.

Az imádság által táplált hit, mint Istennek adott válasz

Az ember magában hordozza az üdvösség utáni vágyat, azt a keresést, ami csak Isten látásában nyugodhat meg.²⁰ Vágyódik az igaz, a jó, a szép után; mint személy pedig azt akarja, hogy elfogadják, elismerjék, s ezt csak a szeretet adhatja meg. Az imádságban erre a valóságos és a személy karakteréhez illeszkedő isteni szeretetre válaszol a teremtmény. Kizárólag Isten végtelen szeretete nyújthatja a feltétlen és örök biztonságot, ebből az következik, hogy az üdvösség maga Isten. Szent Ágoston megélte a belső nyugtalanságot, és a következőt állapította meg: *„A magad számára teremtettél bennünket Urunk, és nyugtalan a szívünk, amíg benned meg nem nyugszik.”*²¹

Az ember üdvösségvágya tehát a végtelenbe nyúlik, de ő maga véges marad, ezért el kell ismernie saját határait. Az imádság személyes jellege segít felismertetni a teremtmény mivoltból fakadó természetes korlátokat, de ezek alól fel is szabadítja az embert, aki a maga erejéből nem érheti el az üdvösséget, csak ajándékba kaphatja Istentől.

*„A hit az üdvösség kezdete és minden megigazulás gyökere”.*²² Elsősorban János evangéliuma hangoztatja a hitnek az örök élettel való összefüggését, és ebben benne van a végső dolgokra való utalás is.²³ A megváltottság abban áll, hogy az ember részesedik Isten életében, legyőzi a halált, visszaáll benne Isten képmása és elnyeri az örök boldogságot.²⁴ Az isteni képmás helyreállításának egyik legközvetlenebb eszköze az imádság, melyben Isten életközösségre hívja a teremtményt, aki válaszával a hit cselekedeteiben és az ajándék elfogadásában megszentelődik. Az ilyen ajándékok felülmúlják az ember képességeit, és kegyelemnek nevezzük őket. Ha Jézus csak ember lett volna, nem közölhette volna velünk az isteni életet, nem szabadíthatott volna meg a bűntől.

A megváltás tehát valóság, de még a végleges megváltás reményében élünk. Azt az új életet, amelyet a megváltásban kaptunk, még a régi élet keretei között elrejtve hordozzuk (Róm 8, 18-30). Bennünk van a régi és az új ember feszültsége.²⁵ A régi embert le kell vetnünk, hogy felöltsük az újat, tehát megvan bennünk a belső ellentmondás és a küzdelem.²⁶ Még a reményben élünk, a reményt csak az örök életben váltja fel a valóság.

---

¹⁹ A keresztény ember számára Jézus Krisztus Isten képe és minden más tapasztalást, ami ebből ered, az Ő világossága formál, magyaráz, értelmez, mint ahogy az ószövetségi nép egész történetét az Egyiptomból való kivonulás és a szövetség foglalta egybe.

²⁰ FIGURA, M. *Der Anruf der Gnade*, 1979, 246.

²¹ AUGUSTINUS, *Confessiones*, 1,1.

²² DS 1532.

²³ GNILKA, J., *Theologie des Neuen Testaments*, 1994, 294.

²⁴ STUDER, B., *Gott und unsere Erlösung*, 1985, 124.

²⁵ vö. Róm 6,6; 2Kor 5,17; Ef 4,22; Kol 13,9

²⁶ BERGER, P.L., *Zur Dialektik von Religion und Entfremdung*, 1973. 120.

Az imádság találkozásából származó szabadság és az üdvösség

A megváltás közösséget teremtett Istennel, és újjáteremtette az embert: „Aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi elmúlt, valami új valósult meg” (2Kor 5, 17), de a megváltás ajándékait még csak rejtve birtokoljuk (remény). Ezek szerint a földi haladást meg kell különböztetnünk Krisztus országának növekedésétől, de ez a haladás mégis sokat jelent Isten Országára szempontjából, amennyiben „*hozzájárulhat a társadalom külön rendjének megalkotásához*”.²⁷ Megváltásunk tehát arra irányul, hogy már itt a földön új emberként éljünk, tanúskodjunk Isten jelenlétéről, s ébren tartsuk Krisztus eljövételének várását.

Az üdvösség tehát nem valami, amit az ember „kap”, hanem közösség Istennel. Amikor Isten magához emeli az embert, új teremtménnyé teszi. Isten mindig nagyobb annál, amit róla elgondolunk, s éppen végtelensége miatt tudja betölteni szellemi vágyainkat. A vágyak betöltésénél az imádság gyakorlata az ember személyes karakterének megfelelő segítséget nyújt, amikor a teremtmény szavára válaszoló Isten a felébresztett vágyakon keresztül ismerteti fel a természetfeletti értékeket. A földi világban vágyaink csak töredékesen teljesülnek²⁸, de a vágyat csak maga Isten töltheti ki.

Az is ígéret, hogy az Atya és a Fiú hozzánk jön (Jn 14, 23). Az ilyen szentírási helyekben kifejezésre jut az üdvösségre szóló meghívás. Isten magához hívó jelenlétében találkozunk az imádságban, az igehirdetésben és a szentségekben, tehát általában az Egyház liturgiájában. Emberi természetünk legfontosabb tulajdonsága, hogy Isten teremtményei vagyunk, de mégis szabadok és ezt a szabadságot a Vele való találkozás nem korlátozza, hanem az embernek Istennel való egysége és szabadsága együtt növekszik. Istennek, mint egyetlen Úrnak az elismerése az imádságban és az életben azt jelenti, hogy mellette semmiféle más abszolút urat nem fogadhatunk el. Így elnyerjük Isten gyermekeinek szabadságát.

Az Egyház imádsága, mint az üdvösség reményének továbbadása

Az Egyházat Krisztus úgy alapította, mint az emberi nem egységének és Istennel való kapcsolatának, vagyis üdvösségének a jelét. A megváltás ajándékai az Egyházon keresztül áramlanak a világba, tehát aki az üdvösség útján van, az valamilyen fokban az Egyházzal is kapcsolatban áll.²⁹

Az üdvösségbe vetett hit ajándék, amit nekünk is tovább kell adnunk.³⁰ Erre csak akkor vagyunk képesek, ha hitünket úgy tapasztalhatjuk meg, mint találkozást Istennel, vagyis ha áthatja életünket, mint az üdvösség kezdete. Az imádságban nemcsak egyéni úton, hanem elsősorban az Egyház közösségén keresztül kezdhetjük el ezt a megtapasztalásból táplálkozó örök célra irányuló magatartást. Hitbeli megismerésünknek van határa, most még tökéletlen az ismeretünk, de akkor majd úgy ismerünk, ahogy most Isten ismer minket.

A hit továbbadásánál is gondolni kell arra, hogy az nem a mi teljesítményünk, akkor sem, ha az imádságot látszólag mi kezdeményezzük (az imádkozó Egyház nem más, mint Isten szeretetére válaszoló közösség). Az imádság és a belőle származó remény továbbadása nem más, mint Isten ajándékának elfogadása. Isten az ajándékot úgy adja, mint küldetést. Az egyéni hit részesedik az Egyház küldetésében: „Menjetek, tegyetek tanítványommá minden népet” (Mt 28, 19).

Maróti Gábor

---

²⁷ GS 39.

²⁸ BALTHASAR, H. U., *Das Ganze in Fragment*, 1963. 63.

²⁹ FIGURA, M., *Theologie und Philosophie* 59 (1984) 560.

³⁰ KASPER, W., *Glaube ein Geschenk zum Weitergeben*, 1984. 67.

KI VAGY TE, ÉS KI VAGYOK ÉN ELŐTTED?

Neved és emlékezeted után vágyódott a lelkiünk (Iz 26,8)

Jézus egyszer azt kérdezte tanítványaitól: *Hát ti mit mondtok, hogy ki vagyok?* (Mt 16,15). Erre mi is visszakérdezhetünk, ha helyesen akarunk válaszolni Jézus kérdésére: *Hát Te, Istenem, Te mit mondasz arról, hogy ki vagy Te illetve arról, hogy kik vagyunk mi Teelőtted?*

Eme idézetek Isten vallomásai arról, hogy kihez szól a mi imánk, és hogy milyenek lát bennünket Ő, aki teremtett és megváltott minket. Lehet ezen elmélkedni, vagy lehet ezeket egyszerűen csak mondogatni abban a tudatban, hogy az igazságban a Jelenvalóhoz szólunk általuk. Közben azt is elgondolhatjuk, hogy az Úr minket nézve megkérdezi tőlünk: És te rám ismersz mindebben? És magadra is ismersz az én szavaimban? Nyugalmat találsz abban, ahogy az én szavaim fényében nézel magadra, akkor is, ha könnyű öröm helyett olykor fájdalmat, megrendültséget vagy üdvös szomorúságot is ébreszt benned?

Csak akkor fogjuk Istent igazán megismerni, ha látni fogjuk Őt úgy, amint van. De az Ő ismerete egyre jobban betölthet minket, ha szeretetére olyan bizalommal és odafigyeléssel nyílunk meg, mint egy minket valóságosan szerető, velünk lévő személy előtt. Sok mindent lehet tudni Istenről anélkül, hogy ismernénk Őt valójában. E Tőle származó mondatok olvasgatásával, ismételtetésével jelenvalóvá válhat számunkra az, Aki már előbb megszólított minket azáltal, hogy mindezt elárulta, feltárta magából. Mi pedig alázatosabbakká válhatunk azáltal, hogy nem csupán a magunkról kialakított hiú vagy az igazi értéket felismerni nem tudó gondolataink szűkösségével tekinthetünk magunkra, hanem a Másik szerető és szívünk mélyéig hatoló tekintetével láthatjuk és fogadhatjuk el magunkat.

Amit Isten maga mond a próféta által önmagáról vagy rólunk – vastagbetűvel van írva. Amit Jézus mond az Atyáról, önmagáról vagy rólunk - dőltbetűsen van jelezve. Ahol egy bibliai személy vagy nép (Izrael) nevét találjuk a szövegben, azt a saját magunk nevével felcserélhetjük, s így még inkább tapasztalhatóvá lesz számunkra Isten felénk irányuló személyes szeretete és gondoskodása.

Ki az Isten?

Ki vagy Te, Istenem?

Mit mondasz erről az Ószövetségben?

Zsolt 8,1	Uram, mi Urunk, a te neved széles e világon mily csodálatos!
Ter 16,13	Te vagy az Isten, aki láttál engem!
Ter 49,24	Jákob erőse, Izrael sziklája
Kiv 3,14	Aki van; Én vagyok, aki vagyok
Kiv 15,2	Az Úr az én erősségem és menedékem, ő lett a szabadítóm. Ő az én Istenem, őt dicsőítem. Ő az atyáim Istene, őt magasztalom.
Kiv 34,14	Ne imádj más istent, mert féltékenynek nevezik az Urat, féltékeny Isten ő!
Deut 4,39	Ismerd el tehát ma, és vésd a szívedbe, hogy az Úr az Isten fenn az égben és lenn a földön és senki más!
Bír 13,18	Miért kérzed nevemet? Csodálatos az!
Zsolt 23,1	Az Úr az én pásztorom

- Zsolt 35,3   Mondd nekem: segítségem én vagyok!
Zsolt 59,18   Én erősségem, neked zengem énekem, mert te, Isten oltalmazóm vagy nekem: Istenem, én irgalmasságom!
- Zsolt 62,6-9   Csak istenben keress megnyugvást, lelkem, mert tőle kapok reménységet. Mert ő az én Istenem, szabadulásom, sziklaváram ő, nem fogok meginogni. Istennél van szabadulásom és dicsőségem: Isten az én kőváram, menedékem Istennél találok. Népem,
mindenkor benne remélj, előtte öntsd ki szívedet: Isten a mi menedékünk.
- Zsolt 71,5-6   Te vagy az én reménységem, Uram; te vagy, Uram, ifjúkorom óta bizodalمام. Születésem óta rád támaszkodom, anyám méhétől te vagy oltalmazóm.
- Zsolt 135,5   Mert én tudom, hogy nagy az Úr, s a mi Istenünk felülmúl minden istent.
- Zsolt 31,15   Én azonban benned bízom, Uram; azt mondom: Te vagy az én Istenem!
Zsolt 144,2   Ő az én irgalmam és erősségem, oltalmam és szabadítóm, pajzsom, akiben remélek, védelmezőm és reménységem, ő veti alá a népemem.
- Óz 13,4   **Én vagyok az Úr, a te Istened (...) Rajtam kívül mást nem ismerhetsz, nincs kívülem más Szabadító.**
- Iz 1,3.   **Az ökör megismeri gazdáját, és a szamár urának jászlát; Izrael azonban nem ismer engem, népem nem ért meg.**
- Iz 12,2   Íme, Isten az én üdvösségem, bízom és nem félek, mert erőm és ujjongó dalom az Úr, ő lett nekem üdvösségem.
Iz 40,28   Vajon nem tudod vagy nem hallottad? Örökkévaló Isten az Úr? Ő teremtette a föld határait. Nem lankad el és nem fárad el, s bölcsessége kifürkészhetetlen. Erőt ad a fáradtnak, és az erőtlennek megsokasítja erejét.
- Iz 43,1.3.4   Így szól az Úr, a te teremtőd, Jákob, és a te formálód, Izrael:
Ne félj, mert megváltottalak! Neveden szólítottalak, az anyám vagy. (...) Mert én vagyok az Úr, a te Istened, Izrael szentje, a te szabadítód. (...)Mert drága vagy szememben, becses vagy, és én szeretlek téged.
- Iz 43,12-13   **Ti vagytok az én tanúim – mondja az Úr –, hogy én Isten vagyok. Ezután is én leszek az; és nincs, aki kezemből kiragadhatna.**
- Iz 43,25   **Én vagyok az, aki eltörölöm gonoszságaidat önmagamért, és vétkeidre nem emlékezem.**
- Iz 44,2   Így szól az Úr, a te alkotód, aki formált téged az anyaméhtől fogva, és segít téged: **Ne félj, szolgálám, Jákob!**
- Iz 44,6   Ezt mondja Izrael Királya, s Megváltója, a Seregek Ura: **Én vagyok az első és utolsó, rajtam kívül nincs más Isten.**
- Iz 44,21   **Én formáltalak, az én szolgálám vagy, Izrael, nem feledkezem meg rólad.**
- Iz 44,24   Így szól az Úr, a te megváltód, aki formált téged az anyaméhtől fogva: **Én vagyok az úr, aki alkottam mindent, aki egyedül feszítettem ki az eget, és szilárdítottam meg a földet, ki volt velem?**
- Iz 45, 6   Senki sincs rajtam kívül, én vagyok az Úr, és nincs más!*
- Iz 45,19   **Nem titokban beszéltem, nem valami sötét zugában a földnek. (...) Én az Úr, nyíltan szólok hozzátok, és az igazat hirdetem nektek.**
- Iz 46,4   **Én öreg korotokig ugyanaz maradok, s míg meg nem öszültök, hordozlak titeket. Mint eddig is tettem, továbbra is viszlek, fenntartalak és megmentelek benneteket.**
- Iz 48,17   Így szól az Úr, a te megváltód, Izrael szentje: **Én vagyok az Úr, a te Istened, aki tanítalak téged, hogy hasznodra váljék, aki vezetlek az úton, amelyen járnod kell.**
- Iz 51,12   **Én, én vagyok vigasztalótok!**

Iz 54, 4.5 **Ne félj, mert nem szégyenülsz meg! (...) Mert a te alkotód a férjed: a Seregek Ura az ő neve; és Izrael Szentje a megváltód: az egész föld Istenének hívják őt.**

Iz 64,7 Mégis, Uram, atyánk vagy te! Mi vagyunk az agyag, és te a formálónk, kezéd alkotása vagyunk mindannyian.

Jer 2,13 **Elhagytak engem, az élő vizek forrását**

Jer 10,10 Az Úr az igaz Isten, ő az élő Isten, az örök Király

Jer 10,6 Nincs senki, aki hozzád hasonló volna, Uram! Nagy vagy, és Fölséges a neved!

Jer 14,8 Uram, Izrael reménysége, és szabadítója a nyomorúság idején. Miért vagy olyan e földön, mint valami jövevény, mint az utas, aki csak éjjeli szállásra tér be? Miért vagy olyan, mint akit megbénít a félelem, és mint az olyan ember, aki nem tud segíteni? Hiszen itt élsz, közöttünk, Uram, a te nevedet viseljük. Ne hagyj el hát minket!

Jer 32,27 **Íme, én vagyok az Úr, minden testnek Istene: van-e valami, ami lehetetlen volna nekem?**

Mal 1,6 A fiú tiszteli atyját és a szolgálta urát. Ha tehát atya vagyok, hol az én tiszteletem, és ha én Úr vagyok, hol a félelem tőlem? – mondja a Seregek Ura.

*fr. Rafael
(folytatás következik)*

NEM CSAK GYEREKEKNEK

JÓNÁS

Proféták közt ki a kertész,
ki a mérész, a tengerész?
Ki az, ki ül a tők alatt,
s ismeri a cethalat?

Elmondom hát neked sorban,
ki az, ki élt régi korban.

Isten imígy szól Jónáshoz,
a jövő prófétához:
„Kelj fel és menj Ninivébe,
a nagy város közepébe!”

De Jónásnak kedve nem volt,
vett egy jegyet, mely Tarzuszba szólt.
Jegyet vett és hajóra szállt,
így meneküljön tengeren át.

De az útja nem hozott jót,
vihár rázta a nagy hajót.
Háborgott a szörnyű tenger,

imádkozott a sok ember.

Tengerészek nagy csapata,
hullámzúgást most hallgatta.
Rumivóknak egész sora
mondta: „Itt a végső óra!

Sorsot vetünk, hol a hiba,
mitől van e nagy galiba.
Ki a bűnös? – sorsot vetünk,
így viharok véget vetünk.”

Jónásra a sors mutatott,
ki a hajón épp utazott.
De ő horkolt, aludt mélyen,
nem törődött a veszéllyel.

Szólt az öreg tenger' medve:
„Dobjuk bele a tengerbe!”
„Dobjuk bele!” – mint felelet,
szólt az egész matrözegylet.

És a Jónás mind egy ízben,
fürdik már a tengervízben.
Nem sokáig lubickolt ott,
jött egy nagy hal, mely éhes volt.

Jött egy nagy hal a nyomában, **Rajz 1**
s elrejtette a gyomrában.
„Most mit tegyek? – töpreng Jónás.
Cetben lakni, az nem szokás.

Ki kell menni, de azonnal,
szörnyű bentről ez a nagy hal.
Nem a sötét, mely borzasztó,
hanem a halszag oly fullasztó.”

Jónás gyújtott kócot, kendert.
„Kifüstölöm én a cetet!
Égjen gyapjú és a kender,
hadd tüsszentsen a gazember!”

De a cet, mint erős pipás,
élvezte a nagy füstszívást.
„Gratulálok, Jónás koma,
ez igazi füst-aroma.”

Jónás gondolt': „Ez nem köhög,
inkább, mint a kémény, pöfög.
Ruhámat már nem égetem,

új módszerem most bevetem.

Hé, Cet! Téged éhség szorít,
s közelségünk felbátorít.
Meghívlak hát vacsorára,
egyiptomi fokhagymára!

Vagy vöröset szeretsz jobban?
Hagymát kapsz majd hagymaszószban.
Csuklasz is már tőle, látom,
gyomorhajos cet-barátom.”

Nagy robajjal, mint égzengés,
hallatszott a gyomorregés.
Aztán megint csend és semmi,
Jónás kezdett mérges lenni.

Bálnaügyben most mit tegyen,
hogy az tenger'beteg legyen?
Jónás ugrált, táncot lejtett,
és a hal már rosszat sejtett.

„A mindenit!” – a cet morgott,
mert a gyomra nagyon forgott.
Reszketett a feje, farka,
dobta Jónást ki a partra.

„Alászolga’!” – Jónás intett –,
három napig türtem ott bent.
Köszönöm a vendéglátást,
mi későbbi viszontlátást!

Igen, Uramisten, megyek,
amit szóltál, hogy megtegyek.
Indulok most Ninivébe,
a nagy város közepébe.

Hej, emberek, átok rátok!
A prófétát hallgassátok!
Negyven nap és mind elvesztek,
a rossz miatt, amit tesztek.”

Megrettent az ember, állat,
csúszómászó és vadállat.
„Böjtöljünk most körös-körül,
hátha Isten megkönyörül!”

Egész város vállalt böjtöt,
egész város zsákot öltött.
Egész város hamuba ült,

és az Isten megkönyörült.

Hála Isten irgalmának,
ninivei falak állnak.
De most Jónás mérges, búsul,
mert a szava meghiúsult.

Így ő elment a pusztába,
hogy ott legyen egymagában.
Naptól fáj a feje, szegény,
de hirtelen nőtt egy repkény.

Isten tököt ott ültetett, **Rajz 2**
így alatta csücsülhetett.
Másnap reggel aztán látta,
a tököt egy szú elrágta.

Istenhez Jónás így szólt:
„Kár érte, hisz olyan szép volt!
Haragszom Rád! Uram, ez van.
Mindhalálíg igazam van!”

„Én Jónásom, nem változol,
hogy emiatt most haragszol.
Te a tököt megsajnálta,
pedig egyszer sem kapálta.

Én viszont ne irgalmazzak,
ninivei lakosoknak?!
Ne sajnáljam e százhuszezret,
aki Isten után eped?!”

Kedves Gyerekek! Ha megfilmesítenék Jónás történetét, talán mint egy akciófilmet látnánk, izgalmas szökéssel, rettenetes viharral a tengeren, lázadással a hajón. Vagy mint egy horrorfilmet, melyben hatalmas tengeri szörny üldözi a fuldokló embert, és nagy rémületünkre elevenen nyeli el hősünket. Vagy mint egy tudományos filmet, „Három nap a cet gyomrában”. Oktatófilm is lehetne, „Hogyan éljük túl a bálna-fogságot?” De készíthető belőle dokumentumfilm a ninivei misszióról.

A Jóisten, amint látjuk, sokkal ötletesebb bármelyik forgatókönyvírónál, és történetei izgalmasabbak bármelyik regénynél. Minden emberi szórakozás silány utánzása Isten humorának, téma-özönének, mi csupán amatőr próbálkozók vagyunk. Mindemellett Ő nem tesz semmit csak azért, hogy szórakoztasson, bár erre is gondja van, hanem hogy szeretetére oktasson bennünket.

Nehéz a fejünk és lusta a szívünk erre a szeretetre. Látjuk ezt Jónásnál is. Bizony, sok fáradságába került a Jóistennek, mire Jónás elment Ninivébe. Azután pedig az Úr a próféta szándékát kezdte tisztogatni. Mulatságos a büszkeségünk, amikor Isten akaratába végre beleegyezzünk, és nem látjuk, hogy az útnak még csak a kezdetén vagyunk! Az ilyenfajta engedelmességünk néha teljesen ellentétes Isten szándékával. Ő viszont tapintatos, lassanként vezet önmagához és oktat minket. Köszönjük meg Neki ezt a gyöngédséget és türelmet, amellyel saját szívének gondolataira hajlít bennünket!

Hittansarok

A SZENTMISE (22)

A prefáció (3)

A prefáció harmadik felszólítása:

Adjunk hálát Urunknak, Istenünknek!

a szentmise lényeges elemére irányítja figyelmünket: a hálaadásra. Az előzőekből tudjuk már, hogy a szentmise görög neve, az eucharisztia – amit manapság egyre inkább magyarul is kezdünk használni – hálaadást jelent.

A szentírásban gyakran hangzik fel a hálaadásra való felszólítás. Szent Pál apostol is igen gyakran buzdítja erre az újonnan megtért keresztényeket: *Adjatok hálát mindig mindenért...* (Ef 5, 20), *Adjatok hálát mindenért, mert Isten ezt kívánja mindnyájatoktól...* (1Tessz 5, 18), *...hálátok ne ismerjen határt* (Kol 2, 7). Miért fontos hálát adni Istennek?

Mert méltó és igazságos. – feleljük a szentmisében.

Mert valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy mindig és mindenütt hálát adjunk néked, mi Urunk, szentséges Atyánk, mindenható örök Isten, Krisztus a mi Urunk által – folytatja a miséző pap, megerősítve és később konkrét példával kibővítve³¹, hogy miért is méltó és igazságos Istennek hálát adni.

Méltó és igazságos. Azaz *mindig és mindenütt* „kijár” Istennek részünkről a hála. Miért? *...mert jó az Úr, irgalma örökké megmarad, és hűsége nemzedékről nemzedékre* – mondja a 100. zsoltár. Jó az Isten, irgalmas és hűséges. Azaz csak jót tesz velünk; minden jó, amit birtokolunk, vagy ami történik velünk tőle van, ez a jósága pedig nem csak ideig-óráig tart, hanem egész életünk folyamán, sőt egy örökkévalóságon át. Isten örökké tartó irgalmának és jóságának köszönhető, hogy a világ és mi magunk is létezők, és minden bűnünk, mulasztásunk ellenére – amennyiben elfogadjuk segítségét – saját örök életét is nekünk akarja ajándékozni. Jóságának ez a legfőbb ajándéka, ami nélkül nem tudnánk élvezni az élet sok-sok más ajándékát, amit tőle kapunk.

Illő tehát hálát adni Istennek. Ha egy kis ajándékot is meg szoktunk köszönni vagy egy kis segítséget, akkor mennyivel inkább illik hálásnak lenni Istennek az élet ajándékaért, és mindazért, ami szép, jó és hasznos benne!

... és üdvös. A mi magasztalásunk (ugyan) nem tesz nagyobbá téged, nekünk azonban üdvösségünkre válik... - imádkozzuk az egyik évközi prefációban. Tehát nem Istennek van szüksége hálaadásunkra, inkább nekünk hasznos, ha hálásak vagyunk Neki. Vajon miért?

Miért jó valakinek, ha hálás, ha meg szokta köszönni mások figyelmességét, segítségét? Mert sokkal békésebb, boldogabb lesz, mint az, aki nem hálás. Az, akinek szívéből fakad a hála, az sokkal jobban észreveszi mások iránta való szeretetét és jóságát. Ettől pedig boldog lesz, mert értékesnek, gazdagnak fogja magát érezni. Nem pénzben, anyagiakban, hanem szeretetben. De természetesen, mivel a legkisebb segítséget is értékelné

---

³¹ Lásd a prefációról írt első részt a karácsonyi számban.

tudja, sokkal könnyebben felismeri és elfogadja mások segítségét, és mások is sokkal szívesebben segítenek neki, mint egy hálátlan, elégedetlen embernek.

Valamiképpen így vagyunk Istennel is. A hálás ember tudja, hogy a világ nem magától van, és nem magától működik, hanem Isten az, aki azt fenntartja. Ezért bármi jó történik vele, azt nem a „véletlennek” vagy a „sorsnak” tulajdonítja, nem is csak önmaga nagyszerűségének vagy mások jószágának, segítségének, hanem észreveszi mögötte a szerető Isten közreműködését is. Ez pedig egy nagyon jó dolog. Egyrészt mert megismeri Istent, sokkal személyesebb, „közelibb” viszonyt tud vele kialakítani (azt, aki jót tesz velünk, sokkal könnyebb szeretni, személyesen kötődni hozzá), másrészt pedig azért, mert ettől növekszik a benső békéje és öröme. Hallatlan biztonság, erő és öröm forrása, ha az ember érzi, hogy nem csak mások, hanem maga a jó Isten is személyesen szereti őt, és gondját viseli. Az ilyen ember soha nem fogja magát teljesen magányosnak érezni, mert tudja, hogy Isten nem hagyja el őt. Miként a zsoltáros mondja: *Még ha apám és anyám el is hagyna, az Úr akkor is magához ölel engem* (Zsolt 27), vagy maga az Úr Jézus mondta tanítványainak az utolsó vacsorán: *Eljön az óra, amikor elszéledtek, ki-ki megy a maga útjára, s magamra hagytok. De én nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van* (Jn 16, 32). *Ha Isten velünk, ki ellenünk?* – kérdezi maga Szent Pál is (Róm 8, 31). Az Istennek hálás ember ezért egyúttal bátor, tettekész is, hiszen Isten az, aki vele van, és így nem csak a maga vagy mások ingatag erejére, segítségére számíthat.

Jó dolog tehát, ha észre vesszük Isten apróbb-nagyobb jótéteményeit. És még nem is beszéltünk arról, hogy Isten is sokkal szívesebben adja kegyelmét, segít egy olyan emberen, aki hálával fogadja azt. Talán ennek is köszönhető, hogy a szentek, akik igen hálásak voltak Istennel szemben, olyan nagy dolgokat tudtak végbevinni.

Még csodálatra méltóbb azonban az, hogy az ilyenfajta ember előbb-utóbb hálás lesz Istennek nem csak a jóért, hanem azért is, amit mi „rossznak” nevezünk: sikertelenség, kudarc, betegség, szenvedés. Nem azért, ami rossz, fájdalmas, hanem azért, ami jó van benne. Hiszen mindenben van valami jó is, minden jó valamire, ezért engedi meg őket a jó Isten. Jézus életében például, a szenvedést és kereszthalált – ami önmagában egy nagyon rossz dolog volt –, mivel Jézus azt szeretetből elfogadta, Isten felhasználta az egész emberiség megváltására.

Azok az emberek, akik észreveszik Istent életük apró pozitív eseményeiben, képesek észrevenni Őt a nehézségekben is. Egy jó Isten kezéből, segítségével pedig sokkal könnyebb elviselni a rosszat is, mert az ember tudja, hiszi, hogy Isten, mivel jó, a magunk vagy mások javára fogja azt fordítani. Kis Szent Teréz így írja le Önéletrajzában saját átalakulását: *... a jó Istennek úgy tetszett, hogy sokféle megpróbáltatást bocsásson a lelkemre; sokat szenvedtem, mióta a földön vagyok, de ha gyermekkoromban szomorúan is szenvedtem, most már nem szenvedek így többé, hanem örömben és békességben, én igazán boldog vagyok, hogy szenvedek* (Ön 248 o.)

Ezért „üdvös” számunkra hálás lenni. Nem Istennek van rá szüksége, hanem nekünk, hogy földi életünk szebb, boldogabb legyen, és az „odaáti” életre is jobban felkészüljünk. De mit tegyünk akkor, hogyha bár szeretnénk, de mégsem megy a hála? Ha egyszerűen nem vesszük észre a jót, vagy ha igen, mégsem tudunk azért hálásak lenni?

A hála – mint minden más igazán fontos dolog életünkben – ajándék, Isten ajándéka. Ezért ha nincs, kérjük. Kérjük bizalommal, hiszen Jézus megígérte, hogy ha hittel (és kitartással) kérünk, megkapjuk azt, amit kérünk. Kérjük a Szentlélektől is, aki bennünk lakozik, és „kimondhatatlan sóhajtozásokkal” imádkozik (vö. Róm 8, 26). Hiszen a szentmisében is úgy imádkozunk, hogy *Krisztus, a mi Urunk által*. Csak általa tudunk helyesen imádkozni, cselekedni és hálát adni. Ne csodálkozzunk tehát, ha magától nem megy, inkább bizalommal kérjük Tőle ezt a kegyelmet.

Ezenkívül pedig próbálkozzunk, ne várjunk ölbe tett kézzel a hála érzelmeire, mert ezek néha el vannak torlaszolva valahol a lelkünk mélyén, és nem árt, ha mi is teszünk valamit, hogy mielőbb felszabaduljanak. Ha tehát nem megy spontán, akkor tudatosan törekedjük észrevenni a jót, és próbáljuk azt megköszönni Istennek. Ha sikerült jól megoldani egy feladatot, ha valakinek tudtunk segíteni, vagy rajtunk segítettek, ha jó kedvünk van, stb. – akkor jusson eszünkbe, hogy ez csak azért van, mert a jó Isten, az Úr Jézus velünk van, és a háttérből segít nekünk, és köszönjük ezt meg neki, próbáljunk örülni, hogy Isten szeret minket. Tegyük ezt rendszeresen, lehetőleg naponta, ha máskor nem, akkor este, az esti imádság előtt vagy után, amikor kicsit átgondoljuk az elmúlt napot.

Akarjunk tehát hálásak lenni, törekedjünk rá, imádkozzunk érte, és majd meglátjuk, hogy előbb-utóbb sikerülni is fog.

Tarzi a.

KÁRMEL SZÉPSÉGE...

Avilai Szent Teréz

GONDOLATOK AZ ÉNEKEK ÉNEKÉRŐL

III. fejezet

„Csókoljon meg engem az Úr az Ő szájának csókjával.”

Ó, szent Ara! Foglalkozzunk már most a te kérésed tárgyával, vagyis azzal a szent békével, amely a lélekbe akkora bátorságot önt, hogy kész hadat üzeni a világ összes párthíveinek, a nélkül, hogy az ő lelki békéje és biztonsága megrendülne. Ó, mily boldogság az, ha valaki részesült ebben a kegyelemben! Hiszen általa az ember akarata oly szorosan egyesül Istenével, hogy többé nincs köztük különbség, hanem a kettő teljesen egy akarat; és pedig ez az egység nemcsak szavakban és óhajokban nyilvánul, hanem tettekben is érvényesül. Ha az ilyen lélek azt látja, hogy valami jobban kedvére van Jegyesének, mint valami más, akkor egyszerre annyira lobbot vet benne a szeretet és az a vágy, hogy neki örömet szerezzen, hogy ügyet sem vet értelmének érvelésére, sem azokra a veszedelmekre, amelyekkel ez utóbbi ijesztgeti. Engedi, hogy hite szabadon működjék, nem tekinti saját érdekét és kényelmét, mert meg van arról győződve, hogy ez az önmagáról való teljes megfélelkezés a legjobb reá nézve.

Azt gondolhatnátok, leányaim, hogy ez így nincs rendén, mert hiszen annyira dicséretes dolog az, ha valaki józan megfontolással tesz mindent. Igaz,- azonban itt nem ez a fődolog. Ha egyszer megértettétek (már tudniillik amennyire ezt idelent meg lehet érteni, mert bizonyosak sohasem lehetünk felőle), hogy az Úr meghallgatta kéréseteket és megcsókolt titeket az Ő szájának csókjával; ha lelketek tüneteiből ezt a következtetést kell levonnotok: akkor ne legyetek semmire sem tekintettel; akkor feledkezzetek meg teljesen magatokról és egyedül arra legyen gondotok, hogy örömet szereztek ennek az édes Jegyesnek. Azokkal, akik ezt a kegyelmet megkapták, Ő Szent Felsége sokféleképpen érezteti működését. Az egyik ilyen hatás az, hogy megvetnek minden földi dolgot és oly kevésre becsülik azt, mint amennyit valóban ér; nem óhajtják a világnak semmiféle javait, mert meg vannak győződve értéktelenségükről; nem érzik magukat jól más társaságban, mint az olyanokéban, akik

szeretik az isteni Mestert; a földi életet unják, a gazdagságot annyiba veszik, amennyit ér és más hasonló érzülettel vannak eltelve, amelyre az tanítja lelküket, aki fölvezette őket erre a színvonalra.

Ha a lélek ennyire jutott, akkor már nem kell semmitől sem félnie, hacsak nem attól, hogy méltatlanná talál lenni és Isten nem küld neki többé szenvedéseket és alkalmat arra, hogy önfeláldozó módon lehessen szolgálatára. Egyszóval itt a szeretet és a hit működik, s a lélek süket fültre veszi az értelemnek okoskodásait. A Jegyes és az Ara közötti egyesülés olyan igazságokra tanította meg őt, amelyeknek felfogására az értelem nem képes, s azért lábbal tiporja azt.

gy jobban megértsétek ezt a dolgot, hadd mondjak egy hasonlatot. Tegyük fel, hogy valaki a mórok földjén van fogságban, s van neki édesatyja, vagy jóbarátja, aki egyedül képes őt kiváltani. Igen ám, de hogy ezt megtehesse, a vagyona nem elegendő, hanem neki magának kell helyette rabságot vállalnia. Már most a fogoly iránti szeretete azt sugallja neki, hogy mentse meg barátját még a saját szabadsága árán is; csak hogy természetesen azonnal megmozdul az értelem és számtalan érveléssel hozakodik elő. Azt mondja például, hogy elsősorban a saját érdekét köteles megóvni; hogy talán ő gyöngébb lesz, mint barátja, s esetleg eltántorítják a hitétől; hogy ilyen veszedelemnek nem szabad magát kitennie; és más hasonló dolgokat.

Ó, hatalmas szeretete az Úristennek! Mennyire igaz az, hogy ha valaki szeret, akkor semmit sem tart lehetetlennek! Ó, boldog lélek, amely Istentől ilyen békességet kapott! Magasan fölötte áll minden szenvedésnek, és a világ összes veszedelmeinek. Nem fél semmitől, ha arról van szó, hogy ennek az ő jó Jegyesének és Urának szolgálatot tegyen és ebben teljesen okosan jár el. Az az atya, vagy jóbarát, akiről beszéltünk, bizonyára az emberi okosság szerint fog cselekedni; ellenben bizonyára olvastatok, leányaim, annak a szentnek esetét, aki nem a fiáért, s még csak nem is jóbarátjáért ment rabszolgaságba, hanem azért, mert miután az Úristen bizonyára megadta neki ezt a békét, kedvében akart járni Ő Szent Felségének s némileg utánozni kívánta Őt abban, amit miérettünk tett. Ezért ment el cserébe a mórok földjére egy özvegyasszony fiáért, aki őhöz fordult keserves bánatában. Azt is tudjátok, hogy milyen jól sikerült ez a vállalkozása és mekkora haszonnal járt.³² Pedig föltehető, hogy az ő értelme is számos érvelést hozott fel ezen elhatározása ellen és pedig még azoknál is többet, amelyeket említettem, mert hiszen püspök volt, s arról volt szó, hogy el kell hagynia a gondjaira bízott híveket, s hogy nagy veszedelmek fenyegetik.

Egy gondolat ötlött most eszembe, amely éppen ide illik, s azokra vonatkozik, akik természetüknél fogva kislelkűek és bártortalanok, mint például rendszerint a nők. Mert ez utóbbiaknál, még ha egyébként a lelkük tényleg el is érte a szóban forgó magas színvonalat, a gyöngye természet félnék marad. Ebben a tekintetben tehát nagyon kell vigyáznunk, mert ez a természetünkben gyökerező gyávaság felséges koronától foszthatna meg bennünket. Valahányszor tehát elfog benneteket ez a gyöngeség, vegyétek elő a hitet és az alázatosságot; legyetek rendületlenül meggyőződve arról, hogy Isten mindent meg tud tenni, s ezzel a hittel vállalkozzatok bátran az elétek táruuló feladatra. Hiszen ő képes volt erőt és állhatatosságot önteni annyi zsenge korú szentbe, s megsegítette őket abban, hogy elviseljék azokat a rettenetes kínzásokat, amelyekkel az Ő nevéért szembeszálltak. Nem kíván Ő mást, mint ezt az elszántságot, amely Őt úrrá teszi szabad akaratunk fölött, mert hiszen a mi saját erőlködésünkre egyáltalában nem szorul rá. Sőt ellenkezőleg, Ő Szent Felsége éppen a

---

³² Szent Paulin nólai püspök (353-431) tette meg. Hősies tette annyira meghatotta a barbárok lelkét, hogy szabadon bocsátották őt és az összes foglyokat, akik az ő egyházmegyéjébe valók voltak, sőt még több hajórakomány gabonával is megajándékozták.

gyöngékben szereti ragyogtatni hatalmát, mert ilyenekben az jobban érvényesül és Ő nagyobb mértékben elégítheti ki abbeli hő vágyát, hogy nekünk kegyelmeket osztogathasson.

Azok az erények, amelyeket Istentől kaptatok, szolgáljanak arra, hogy elszántan cselekedjete; hogy vessétek meg értelmetek okoskodásait és ne törődjete gyöngeségetekkel. Ne növeljete ez utóbbit a fontolgatással, hogy vajjon a dolgotok sikerül-e, vagy sem. Ne engedjete helyet ilyenféle csüggeteg gondolatoknak, hogy mivel ilyen meg olyan bűnösök vagytok, nem érdemlitek meg, hogy az Úr nektek is adjon erőt, amiként adott másoknak. Az ilyen pillanatok nem arra való, hogy a bűneinkre gondoljunk; hagyjuk azokat; ilyenkor nincs helyén az e fajta alázatosság, sőt legrosszabbkor jönne.

Ha valami nagyon megtisztelő dolgot akarnának nektek adni; ha az ördög biztatna benneteket kényelmes életre vagy más hasonló dolgokra: akkor igen, jussanak eszetekbe bűneitek és gondoljátok meg, hogy azok miatt mindez nem nektek való, mert a megváltozott körülmények között nem tudátok magatokat helyesen viselni. Ellenben ha arra nyílik alkalom, hogy a mi Urunkért, vagy embertársunkért szenvedjünk valamit, akkor sohse féljünk a bűneink miatt. Egyetlenegy ilyen dolgot akkora szeretettel lehet megtenni, hogy az Úr megbocsátja érte összes bűneiteket és éppen ettől fél az ördög, s azért igyekszik azokat ilyenkor eszetekbe juttatni. Legyetek arról meggyőződve, hogy az Úr sohasem fogja cserbenhagyni azokat, akik Őt szeretik, olyankor, amidőn az Ő kedvéért teszik ki magukat veszedelemnek. Ha egyéb céljaik vannak; ha a maguk érdekére dolgoznak: az egészen más; azonban itt én csak azokról beszélek, akik a lehető legtökéletesebben igyekeznek az Úrnak kedvére tenni.

Mostanában, ebben a mi korunkban ismertem egyet – s ti magatok is láttátok őt, mikor hozzám jött – akibe az Úr ilyen rendkívüli szeretetet öntött. Sokat sírt, zokogott, szegény, mert nem akarták neki megengedni, hogy egy fogoly helyett rabságba menjen. Sarutlan ferencrendi szerzetes volt, Alcantarai Péter testvér reformjából. Azért jött hozzám, hogy megbeszélje velem ezt a dolgot. Végre sok könyörgés után sikerült megszereznie rendfőnökének engedélyét, s el is indult, hogy tervét végrehajtsa, azonban négy mértföldnyire Algierből megbetegedett és az Úr magához vette.³³ Az az egy bizonyos, hogy gazdag jutalmat kaphatott. Pedig hát hány okos ember mondhatta neki, hogy vállalkozása dőreség ! Holott mennyivel nagyobb dőreség, ha valaki ezen földi élet álmát ilyen túlzott okossággal végzi be! Adja az Úr, hogy valamikor mi is bejussunk a mennyországba és azok közé tartozunk, akik ennyire előrehaladtak az Ő szeretetében.

(folytatjuk)

A KÁRMEL NAGY CSALÁDJA

Egyedül az Egyetlennel

A sarutlan kármelita nővérek rovata

Corona (Irmgard) Bamberg 2005 nyarán hazánkban járt, és előadást tartott a magyarszéki Mindenszentek Kármelben.

Corona nővér 1921-ben született a németországi Fürthben. A berlini egyetemen bölcsészdoktorátust szerzett. 1945-ben belépett a herstelleri Szent Kereszt bencés apátságba. Nagy népszerűségnek örvendő könyvét, „Az emberség ára”-t a Sarutlan Kármelita Nővérek

---

³³ Neve Cordobillai Alfonz testvér volt. Meghalt 1566. okt. 18-án. Algier Észak-Afrika egyik kikötője.

„A Kármel látóhatára” sorozat egyikéként 1999-ben újra kiadták. A könyv a régi remeték és monasztikus szerzetesek életével foglalkozik.
Az alábbiakban közöljük előadásának összefoglalását, melyet könyve kapcsán tartott.

AZ EMBERSÉG ÁRA

Nagyon örülök, hogy itt lehetek. Ismerősek vagyunk, mert a könyv összeköt bennünket, melynek kettős története van: kiadási és személyes. A kiadás története, hogy harminc évvel ezelőtt egy kiadó vállalkozott kiadására, de szkeptikus volt, sikere lesz-e? Kit érdekelné, hogy a kezdeti remeték mit tapasztaltak? Ezután nyolc német és kettő magyar kiadást ért meg. A magyar kiadást egy klagenfurti jezsuita atyának, Öry atyának és Kardos Klárának köszönhetem. – Talán érdeklődést keltett a cím: hogyan lehet embernek lenni (emberség), de aztán, bízom benne, a tartalom is. Személyes története, hogy nem akartam Isten nélkül élni az életemet, de nem akartam emberroncsként sem élni Istennel. Egész ember akartam lenni, de ugyanakkor egészen Istennek adott, és ezt a kettőt kívántam szintézisbe hozni. Ahogy telt az idő, egyre jobban meg kellett tapasztalnom, hogy az emberség nem is olyan könnyű dolog. Minél inkább foglalkozik valaki azzal, hogy egészen emberré legyen, annál kevésbé sikerül. Egy zen-mestertől hallottam, hogyha valaki célba akar találni, a cél fölé kell céloznia. Így fedeztem föl, hogyha az ember csak ember akar lenni, eltéveszti, és ha csak Istenért akar lenni, mindkettőt eltéveszti. Ekkor fedeztem föl lába nyomát, hogy Isten emberré lett. Ha emberré akarunk lenni, Istentől tanulhatjuk meg, milyen az emberi természet – ahogy Péter mondja. Ez azután néhány kanyarhoz vezetett a monasztikus életben. Kanyarokat nyilván mindenki átél, de nem szakad el a céltől, amelyet belül keres. A nyulat vadászó kutya történetét leírtam a könyvben is. A nyúl isteni nyúl és a kutya nem nyugszik, amíg meg nem fogja, pontosabban Isten az, aki a nyúlban hagyja magát megfogni, mert minden kegyelem, és mégis a legnagyobb fáradságot kívánja tőlünk. Ha a kutya meg akarja fogni a nyulat, semmi sem tarthatja vissza, tövisek, bokrok sem. Ezt a vadászszennvedélyt, mely nemcsak a kutyától származik, hanem a nyultól is, amely szeretne zsákmánnyá lenni, mindmáig élelem. Aztán megnőtt bennem a vágy, hogy e tapasztalatot másokkal is megosszam.

Ma nehezebb embernek lenni, mint valaha. Ha pedig nem felszínesen élünk, tudni akarjuk, mi az életünk értelme. Az első keresztény szerzeteseknek van mondanivalójuk. A körülmények egészen mások voltak, mint ma, de a könyv nyolc fejezetében törekedtem bemutatni, hogy az alapvető lényeg ugyanaz. A fejezetek címei: A szíven talált ember – A lemondó ember – A finom hallású ember – Az ostromlott ember – A fáradhatatlan ember – A baráti ember – Az együgyű ember – A mennyei ember.

1. A sivatagi út a világ megvetése vagy a világ formálása?

Az első remeték otthagyták a városokat és kimentek Egyiptom-Szíria pusztáiba. Miért? Az emberektől menekültek? A társadalmi felelősségtől? Istent akarták megtalálni, kilépve abból a védelemből, amit a normális élet jelentett számukra, vagy pedig megvetették a világot, azt vélván, így találhatják meg tisztán Istent? Ezeket a kérdéseket megválaszolták, de számunkra nem igen érthető.

Az emberek ma is kimennek a sivatagba. De hogyan néz ki az ő sivatagjuk? Miért mennek a magányba? Sokan kalandot keresnek, a sivatag csupán álmovilág számukra. Elfogadják, hogy mindennek ára van, de megszokott kényelmükről nem akarnak lemondani, vagy csak ritkán. Sok camping-autó nagyon jól fel van szerelve a sivatagi útra. Mások kolostorokban keresnek valamifajta távolságot, rendezni akarják életüket, végiggondolva azt. Vagy meg akarják érezni egy imádkozó közösség atmoszféráját, vagy együtt akarnak hallgatni a hallgató szerzetesekkel, vagy éppen beszélgetésbe elegyedni velük. Mindezt gyakran böjttel kötik össze, vagy meditációs gyakorlatokkal, vagy egyénileg kísérttel, vezetéssel. Ez is lehet sivatagi út.

Talán ismerünk más sivatagi formákat is, illetve más motívumokat, melyektől indítatva az emberek kivonulnak a mai civilizáció forrágából. Vannak írók, költők, zeneszerzők, művészek, akik kivonulnak a világból, hogy alkossanak. Minden esetben a sivatag és a sivatagi út különbözik a mindennapoktól. A sivatag jó út lehet, de válhat élvezeti cikké is, és olyan helyé is, ahol az ember fölmenti magát a felelősség alól, kilépve a világból. Ez a világ lehet a politika, a gazdasági élet, akár az egyházi élet is. Így az egyéni tetszés, saját kedvtelés helye lesz a sivatag. Ebből semmi nem áll a kezdeti szerzetesekre. Éppen emiatt ma is nagyon aktuális a szerzetesi élet. Lehet alternatív életforma, és lehet protestálás. A kezdeti szerzetesek számára a sivatag az Isten előtt való magányos hallgatás helye, ami egyáltalán nem volt kedélyes. A sivatag az a hely, ahol a jó és a rossz hatalmak összecsapnak. Hittek ezekben a hatalmakban, és érdemes odafigyelni, hogy mi van e hitük mögött. Nem érthetjük meg világunkat, ha ezeknek a hatalmaknak dimenzióját figyelmen kívül hagyjuk. A kezdeti szerzetesek életének lényeges eleme, hogy tudatosan beleálltak a gonosz hatalmak csatájába. Fontos megértenünk, hogy ezek nem patológikus álmok, hanem valóságok voltak. A gonosz hatalmakkal való csatározás a világ alakítását jelentette számukra, ezekben a harcokban az élet valóságával küzdöttek meg. Mindezt „Az ostromlott ember” című fejezetben próbáltam leírni.

Manapság szégyelljük az ilyesmit komolyan venni, de így a valóság egy fontos darabja mellett észrevétlenül megyünk el. Van egy mondás: ha valaki nem hisz a sátánban, eltéveszt valamit. Szent Antal megkísértését Grünwald rettenetes vadállatokkal való küzdelemben festi le, ahogy talán még legrosszabb álmainkban sem éljük meg. Mindezek közepén Antal érintetlenül ül, arca nyugodt, ragyogó, vidám, mellyel a festő jelzi, mi a különleges a démonokkal folytatott küzdelemben. Valóságos, fenyegető, de nem kilátástalan ez a küzdelem. Antal nem egyedül magáért harcol, helyettesítőként küzd, és Jézus győz benne. Mindkettő érvényes a korai szerzetességre. Sok ember helyett küzdenek, és küzdelemben Jézus harca lesz jelenvalóvá. A szerzetesek ma is így akarják vívni harcaikat. Nem bárhol, hanem a szívükben folyik a harc. Pál világosan ír erről: „...nem a vér és a test ellen kell küzdenünk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, a sötétség világának kormányzói ellen, a gonoszoknak az ég magasságaiban lévő szellemei ellen.” (Ef 6, 12)

2. Az aszkézis önpusztítás vagy igen az életre?

A sivatagi remetét és a szerzeteseket úgy tartjuk számon, mint aszkétákat, önmegtagodókat, lemondókat. (2. fejezet, „A lemondó ember”) Ha ez az emberség ára, akkor még kevésbé hallgatjuk szívesen, mint a sivatagot. – Mégis van benne valami vonzó. Manapság sok próféta járkal, aki ezt így mutatja be, és némely kövér ember irigyli a sovány remetét. Ennek azonban semmi köze sincs a test megvetéséhez, nem idegenség a világtól, nem az emberek megvetése. Rossz sajtója van manapság az aszkézisnek. Komolyan azonban senki sem akar vállalkozni rá, de szükségünk van aszkézisre, nemcsak vallási életünkben, hanem mint embereknek. Lemondás nélkül egyfajta félelmes természetességbe csúszunk át: az ember ösztönei minden gátlás nélkül felszabadulnak. Mindez nem fantáziálás, mert erre

konkrét példákat látunk. A félelmes természetesség a végét jelentené minden emberi közösségnek és társadalomnak. Ha együtt vagyunk egy teremben, figyelniük kell egymásra, ami már egyfajta aszkézis. Az egész életen végigvonul, hogy lemondás, fegyelem, aszkézis nélkül nem lehet élni az életet, és nem csak a vallási életet. Bárhol élünk együtt, családban, munkahelyen, közösségben, le kell mondanunk saját érdekeinkről az egész kedvéért. Igaz ez a kultúra, a kutatás területére, hiszen mi mindent áldoz fel a kutató, hogy eredményre jusson?!

Nemrégiben cikkeztek az újságok arról, hogy egy anya kilenc gyermekét ölte meg, és az utolsó három gyermek meggyilkolásáról nem is tudott, olyan részeg volt. Szélsőséges példa, de mindenkit érint, vajon hogyan áll ezzel a kérdéssel? Ha az aszkézis érvényes az emberi együttélésre, akkor még inkább érvényes az Isten felé tartó közös utunkra. Így egyedül Isten elég, ahogyan Szent Teréz mondja. Ha az ember ezt komolyan veszi, akkor lemondóvá, aszkétává lesz. A korai szerzetesek napról napra megmutatták, hogyan vezet ez az út. A teremtő és megváltó Isten az egészséges testet, az értelmes életet akarja. „Egyedül Isten elég” – azt jelenti, hogy minden más háttérbe szorul, másodlagossá lesz, így az emberség nem az egyetlen cél, hanem másodlagos. Kolostorunkban sok idős nővér van, és látszik az arcukon, milyen, amikor sikerül egy élet Istenben. Számos fiatal nővér, aki látja őket, azt mondja: én is megpróbálom ezt az életet.

Bár látszólag másodlagossá válik az emberség, mégsem megy kegyelem nélkül. Megistenítő fáradtság az aszkézis, vagyis istenivé tevő fáradozás. Az embernek fáradoznia kell, de Isten elébe megy kegyelmével. Csak Ő tudja, minek van nagyobb része, a fáradozásnak vagy a kegyelemnek. Megtapasztaljuk, ha Isten elénk jön kegyelmével, akkor önmagunkra találunk fáradozásunkban, így az aszkézis nem önpusztítás, hanem döntés Isten mellett és igen az életre. Remélem, hogy szerzeteséletünk igen az életre a lemondásban!

3. Az egyszerűség bolondság vagy bölcsesség?

Ha helyesen jár az úton, a szerzetes élete egyre egyszerűbb és világosabb lesz. A könyvben a fejezetek egymásutánja ezt próbálja kifejezni: az ostromlott embertől eljut a fáradhatatlanig, az együgyűig, majd a mennyeiig. Az egyszerűség ma nem szimpatikus, butaságnak állítják be. Az embernek ügyesnek kell lennie, különben lemarad. Pedig itt nem butaságról van szó! 1982-ben jelent meg Raymond Panikkar „Áldott egyszerűség” című könyve. A német fordítás alcíme: „Felfedezni önmagunkban a szerzetest”. A szerzetest mint az egyszerűség ösképét mutatja be, az együgyű embert. Azt mondják, hogy a szerzetesi kukulla eredetileg a gyermekek kapucnija volt. A szerzetes olyan, mint a szegény a nyolc boldogságban, mint a gyermek, akié az Isten országa. Az egyszerű egység Isten, aki maga az egyszerűség. Ha az egyszerűségbe belekóstolunk, megérezzük valamit a szerzetesség titkából. Együgyűség, ha valaki osztatlanul odaadja magát Istennek. Bizalmatlanság nélkül kockáztat, meri odaadni önmagát Istennek és az embereknek. Egy régi példázat beszél a szerzetesről, aki odaadja magát hibátlan bárányként. Ehhez tartozik: ha ugrik, megfogják, így lesz vidámmá az együgyűség a maga lényegében. Megérti, hogy ez bölcsesség, és nem butaság. Áldott bölcsesség!

A szerzeteshagyományban örültek az egyszerűségnek, tudatosan a bolondot játszották, „Krisztus bolondja” – szölt a mondás. Thomas Merton a bohóc kifejezést használja. Páter Leclerc-nek és Thomas Mertonnak a bangkoki világkongresszuson tolmácsolniuk kellett, de Leclerc nem igen tudott angolul, mire Merton azt mondta, akkor majd együtt bohóckodunk. Ennek hagyománya van. Akkor teszed a legjobbat az emberekkel, ha a bolondot vagy a butát játszod nekik. Másik mondás: ha mindenki bolonddá lesz, és akad egy, aki nem bolond, azt gondolják, ő a bolond. Ez a humor végighúzódik az egész szerzeteshagyományon. A keresztény humor új mértékegységet állít föl: a körülöttünk lévő világ lényegtelené válik, mert a lényegesre tekintünk. Az egyszerűség lerántja a maszkokat, vidám forradalom. Erik Kestner „A harang” című könyvében van egy Abakun nevű szerzetes. Ráncos arcával, vad

szakállal, fején egy fazékkalappal, piszkos, szürke filcből, nagyon mulatságos, és nem lenne benne semmi különös, ha nem volna valami hihetetlen öröm az arcán. A bolondság mint öröm. Minek is örül tulajdonképpen? Mert kiüresítette magát Krisztusért. Nincs más, csak az Úr és az ő öröme. Ha Krisztus bennem van, akkor az öröm bennem van. Nemcsak én beszélek így, hanem minden testvérem, aki semmi mást nem birtokol, csak Istent. Abakun alakjában benne van az egész szerzetesség, ha az ember ráteszi erre az életét, átalakul az élete és ő maga is. Aki odaadta magát Istennek a végső elköteleződésben, nem veszi halálosan komolyan, ami előtte van. Így helye van az örömnak. Bennük láthatóvá válik a túlvilág. Talán egyszer magával ragadott minket is, és aztán az évek multával elhalványodott, vagy pedig a kezdetén vagyunk, és másokon látjuk, megéri ezt az utat járni. – Ez az emberség mindent követel, de mindent meg is nyer: az ember Istenben jut el végső igazságához. – Vajon túl nagy ez az ár? Mindenkinek magának kell föltennie ezt a kérdést, és magának kell döntenie.

(a magyarországi kármelita nővérek)

A világban, de nem a világból

A Világban Élő Kármel rovata

60 ÉV HŰSÉGBEN A KÁRMEL KÖTELEKÉBEN.

2006. február első szombatján abban a nagy kegyelemben volt része a keszthelyi V.É.K. Közösségnek, hogy megünnepelhettük Jézus Szent Szívéről nevezett Bernadett nővérünk gyémánt fogadalmát. Szinte nem is tudjuk kellőképpen felfogni, mekkora ajándéka ez az Úrnak, tanúsága végtelen szeretetének az ő számára, de az egész közösség számára is.

Nővérünk még ma is tevékeny résztvevője és szolgálója a közösségnek, egyben példamutatója.

A megemlékezésen részt vettek a rendi paptestvérek és noviciusok is. Sándor plébános atyánk nagyon szép szavakkal méltatta nővérünk munkásságát, a szorongattatás éveiben is hűséges kitartását. Majd egy áldás énekléssel köszöntötték őt, és egy gyönyörű, Kristóf atya által festett Jézus Szíve képet és az atya egyik versét kapta ajándékba.

Ezt követően köszöntötte Cecília nővér a közösség nevében nővérünket egy csokor fehér virággal, édességgel, egy Jeruzsálemből származó emlékekkel, valamint a 134-es zsoltár eléneklésével a tagokkal együtt.

Egyben felkérte Bernadett nővérünket, hogy tegyen tanúságot a közösség előtt az ő életéről. Nővérünk tanúsága főleg arra vonatkozott, hogyan tudta elfogadni és elviselni életének azt a három évét, melyet hitéért és az igazságért, a hamis vádak tanúsításának megtagadásáért kellett elszenvednie börtönökben, hogy a saját életének és egészségének kockáztatása árán megmentse Tamás atya életét. Szabadulása után nyolc évig tartó orvosi kezelés alatt állt.

Nagy tanúság volt számunkra, melyet szeretnék megosztani minden közösséggel, hogy lássuk, vannak élő példák sorainkban is.

E szép ünnepet a legszebb befejezés követte, vagyis egy órás Szentségimádás, egy óra az Úrral, a hálaadás legmagasztosabb foka.

Cecília n.

OLVASÓINK ÍRTÁK

A JÓ FA TANÍTÁSA

A teremtés világa sok csodával rendelkezik. Tudja saját törvényei szerint önmagát irányítani, amit az ember csak fokozatosan tud megérteni, és a látottakra rácsodálkozni. Tenyeremben tartok egy búzamatot. Lehetne az alma, körte, dió vagy egy tülevelű fa magja is. Csodálkozom – ez az apró mag magába rejti az egész életének küldetését. A gyümölcsfa magja is egy terebélyes fát rejt magában, gyökerekkel, ágakkal és a terméssel együtt.

A biológusok és kémikusok áttanulmányozták a búzamat összetételét, pontosan tudják miből mennyi van. Ismerik az összefüggéseket, a csírázás menetét és fokozatát. Tudnának előállítani búzamatot, mindenben megegyezne az „igazival”, de nem volna benne élet. A vegyileg előállított mag nem tud a földben gyökeret engedni, kicsírázni és növekedni. Ilyen mag a földben semmivé válik. Az „igazi” magban van csak élet, a másikban csak halál van. Élet csak élettől származhat.

Az élő magból fa és növény fejlődik ki. Gyökeret enged, és ezekkel biztosítja önmagának a táplálékot, amit életnedvvé változtat az anyagcsere alapján. A kisfákat a fejlődés során gondos kertészek ápolják, karók segítségével biztosítják az egyenes növekedést. A fiatal csemetefát beoltják, hogy jó gyümölcsöt teremjen, mert a gyümölcs fontos táplálék az ember számára.

Van a fáról egy tanulságos mondás, amit az emberre is alkalmazhatunk: „Aki a fiatal vesszőt nem hajlítja, az a fát nehezen fogja”. Az ifjúságot nevelni kell a bölcsességre, a szeretetre, hogy belőle karakteres személyiség fejlődjön ki. Védni kell a rossz társaságtól. Mert amilyen a fa, olyan lesz a gyümölcse.

Az Újszövetségben Jézus, az Isteni Megváltó, gyakran használ példabeszédet a fáról: vagy jó a fa, és gyümölcsei is jók, vagy rossz a fa, és a gyümölcsei is rosszak. A fát ugyanis gyümölcseiről lehet megismerni (Mt 12, 33-34). Jézus Krisztus nem volt botanikus, sem kertész; beszédeiben a fa az embert jelképezi, a jó és rossz gyümölcs az emberi jó és rossz cselekedeteire vonatkozik.

Az igazi fáról az éretlen, kukacos termések hamar lepotyognak, ezt „potyogásnak” nevezzük. Ilyen „potyogások” az olyan emberek, akik céltalanul élnek az életüket, az egyik szélsőségből a másikba esnek, így válnak teherré családjuk és a társadalom számára. Jézus Krisztus a nem jól termő fáról viszont ezt mondja: „Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt kivágnak, és tűzre vetnek” (Mt. 7, 19).

Illene ezeken a szavakon gyakran elgondolkoznunk, hogy jól járja át bensőnk az Ige, és „válságos időkben” szólítsa meg lelkiismeretünket.

Teremjünk jó gyümölcsöt – szeressünk tiszta szívvel-lélekkel Istent és embertársainkat. Szeretetünk legyen mindig nyitott a családban, a közösségben, a munkahelyen, hogy ezáltal embertársaink megtalálják az igazi keresztény élet útját és boldogító célját.

*Mgr. Szarka Árpád – Marcell OCDS
Vágsellye (Slovákia)*

LORETTÓI LITÁNIA (átírat)

Ó Mária, a szentek anyja,
dicsérni akarlak végül.
Szakadékok közt jártam.
Megláttalak Legtisztább Titok
12 csillaggal, kék palástban.

Isteni kegyelem Anyja!
Te ringattad a Jövőt!
Adj tiszta ritmust és szemet,
Dávidnak legszebb sarja.

Anya vagy. Jó és Tisztaságos.
Gazdag és Fényes, mint a Nap.
Áldottak közt Leginkább Áldott.

Szeplőtelen, mert nem érezted,
milyen a tövis, az árnyék.
Istené voltál, az maradtál,
egy volt benned a hit, a szándék.

Sérelem nélkül a te könnyed
Legtisztábbba volt a fájdalomban,
teljesen kész az áldozatra:
örök életű gyertya lobban.

Szűzi virágszál! Nagyanyáid
vétké nem ért el, égi rózsa,
titkos értelmű lett belőled
egy csodálatos angyalszóra.

Csodálni kell Téged, s szeretni.
A tévelygők kinyújtott karja
utánad hajlik, Jó Tanácsnak,
Teremtő Krisztusnak Anyja.

Ő üdvözít, akit ringattál!
Szépséges, ezerszer Áldott!
Adj alázatot és erőt,
adj hozzá égi okosságot!

Éva ezernyi lánya közt
tiéd legyen a tisztelet!
Téged magasztal, Nagyhatalmú
mind, akinek Te adsz nevet.

Arcod szépséges lelked tükre,

te vagy az irgalmak Anyja.
Tőled tanul hűséget néped,
vállad az Igazság takarja.
Örök Bölcsesség otthonául
választott Téged, Örömet Osztó.
Edénye Fénynek, Tiszteletnek,
mintája vagy az áhítatnak,
legdrágább kincse Napkeletnek.

Biztos torony vagy Dávid óta,
el nem érhet a lomha éj.
Aranyló Ház vagy, Tiszta Szűz,
anya lettél és hófehér.

Benned lett teljes a Szövetség.
Te nyitsz ajtót az örök honra.
Felragyogsz, el nem sápadó Nap,
mindent gyógyító Isten Anyja

Először Téged kerestünk
megrakva ezernyi bűnnel,
vigasztald meg bánatos néped!
Legyen oltalmad sok bajlódó,
változó, botló kereszténnyel.

A neved Felség. Ezt minden angyal
így tudja és a pátriárkák
Szent Királynéja vagy Te, annak
hirdettek már a próféták.

Apostolok hódolnak néked,
Te legnagyobb a vértanúk között,
első a hitben, szűzi fényben,
és Szent vagy minden szent fölött.

Éva bűne nem ért el hozzád.
Nincs sírod. Ott élsz az égi honban.
Neked jár százötven üdvözlégy
a lobbanó esti áldozatban.

Te adhatsz békét, Nagyhatalmú,
a szentek neveddel halnak,
adj hazát végül, maradandót
minden száműzött magyarnak!

*P. Szabó János
(Miskolc)*

HÍREK

II. JÁNOS PÁL PÁPA SKAPULÁRÉJA A WADOWICEI KÁRMELBAN

2005 november 23-án Wadowiceban, Karol Wojtyła szülővárosában, a sarutlan kármelita templomban összegyűlt hívek sokasága előtt bemutatták azt a skapulárét, amit Isten Szolgája, II. János Pál pápa viselt. A drága ereklyét a Kármelhegyi Szűzanya oltára mellett helyezték el, ahol a fiatal Karol Wojtyła magára öltötte Mária ruháját. Mindez szentmise keretében történt, amit P. Albert Wach OCD, krakkói provinciális atya mutatott be. A szentbeszédet P. Szczeban T. Praskiewicz OCD, volt provinciális atya mondta, aki az elhunyt pápa Személyi Titkárságától vette át a relikviát, és aki többek közt az elhunyt pápa szavait idézte: “mindig viselem a skapulárét, amit elsőáldozásom napján vettem fel P. Silvestro kezeiből”. (vö. *Communicationes* OCD, 2005. ápr. 15., 41. szám). A szentmisén jelen volt P. John Grennan OCD, az angol-ír sarutlan kármelita tartomány provinciálisja is, aki köszöntötte a jelenlévőket, és Stock Szt. Simonról, valamint a skapuláré tiszteletének eredetéről beszélt.

Ismert, hogy II. János Pál pápa számtalan alkalommal említette a Kármel skapuláréja iránti személyes tiszteletét és a testvériséghez való szívbeli tartozását már “egészen gyermekkorától”. A Mária év keretében, 1987. július 11-én az Angeluskor mondott egész beszédét a skapuláré tiszteletének szentelte (*II. János Pál tanításai*, XI/3, 1988., 173. old.), valamint a Kármel 750. évfordulójának évében írta meg a **kegyelem** című üzenetét (*ActaOCD* 46 (2001) 6-10), és fogadta audiencián a Kármelhegyi Boldogasszony tisztelőit az egész világból. A Szentatya skapuláré tiszteletét erősíti meg legújabbán személyi titkára, Krakkó mai érseke, mons. Stanislaw Dziwisz-nek vallomása, aki Isten Szolgája, II. János Pál pápa boldoggáavatási eljárásának megnyitóján a krakkói katedrálisban többek közt ezeket mondta: “A bíboros majd a későbbi pápa imaéletében nagyon fontos helye volt a Mária tiszteletnek, melynek hagyományos formái a szülői házban és a plébániáján sajátította el. Wadowicében a *Dombon* volt a sarutlan kármelita atyák kolostora, akik Szt. József és a kármelita skapuláré tiszteletét terjesztették. Isten Szolgája tízévesen beiratkozott a testvériségbe és felvette a skapulárét, amit mindig magán viselt, és amivel az Atya házába ment. Megjegyzem, hogy *igazi*, nemez skapuláré volt, nem pedig láncon függő érem.” (2005. nov. 4.)

Sőt, magának Isten Szolgájának szavait is megemlíthetjük, amelyek arra, az életrajzaiban gyakran ismételt tényre vonatkoznak, hogy szeretett volna kármelita lenni. *Ajándék és titok* című könyvében erről így vallott: “Egy ideig annak a lehetőségét is fontolgattam, hogy belépjek a Kármelbe. Kételyeimet Sapieha bíboros érsek oszlatta el, aki a maga stílusában csak ennyit mondott: *Az ember előbb fejezze be azt, amit elkezdett*. És így is lett.” (III. fejezet) Pápaként 1986-ban, pappá szentelésének 40. évfordulóján, amikor lengyel sarutlan kármeliták egy csoportját fogadta magánkápolnájában, hogy együtt misézzenek, bizalmasan ezt mondta nekik: “Kevés hiányzott ahhoz, hogy egy legyek közületek.” (*SIC*, 20. szám (1987) 18-19)

A wadowicei kármelita templomban, ahová gyermek- és fiatalkorában II. János Pál gyakran járt, skapuláréján kívül főpapi gyűrűjét is tisztelik,

amit fogadalmi ajándék képpen adott Szent József, az Egyház védőszentje képének díszítésére, és aki Karol Jozef Wojtyła keresztségben kapott második védőszentje.

P. Stefano Praskiewicz OCD

KÖNYVAJÁNLÓ

A Kármel látóhatára

Conrad De Meester OCD: *Üres kézzel (Lisieux-i Teréz útja)*

Thérèse Martin 15 éves, szép, értelmes lány, földi élete ideálisan boldog. Egy pótolhatatlan kincs, édesanyja elvesztése tette őt félénkké, túlérzékennyé, sebezhetővé. A kis „karácsonyi kegyelemben” Isten elkezd kibontakozni Teréz lelkében, aki – kortársaihoz hasonlóan – keres. Koraérett szeretete attól sajátos, hogy végleges szeretetet jelent. Szabad, de már mégsem az. Meghallja Jézus hívó szavát: „Szomjazom!” A Kármelben találja meg azt a rejtettséget, ahol soha nem láthatja munkája eredményét; úgy érzi, a Kármel az a pusztaság, ahol a jó Isten akarata szerint neki is el kell rejtőznie...

Jézus „legyetek tökéletesek” kijelentését parancsként értelmezi. Szent akar lenni. Nagy szent. De hogyan? Rájön, hogy a Szeretet az ő hivatása. *„Megértettem, hogy a Szeretet magában foglalja az összes hivatásokat, hogy a Szeretet a minden, hogy átfog minden időt és minden teret (...) egyszóval, hogy örökkévaló! (...) Anyámnak, az Egyháznak a szívében én leszek a szeretet...”*

Lelke mélyén érzi, rövid lesz földi pályafutása, ezért igyekszik intenzíven élni. A Kármelben való élete Isten jelenlétének fényében telik és bontakozik ki. A „kis út”, ahogyan ő maga nevezi, amelyen jár, földi időben számítva igen rövid. Testi (tuberkolózis) és lelki szenvedés (édesapja leépülése, nővértársai meg nem értése, lelki szárazság, sötétség, a mennyország létezésének megkérdőjelezése – amikor „gyöngye”, akkor hitében megrendíthetetlen), majd örömteli szenvedés, várakozás, keresés, felfedezés, kicsinység, alázat, azután alázatos bizalom, remény alkotja. Hosszú, belső növekedés Isten Lelkének fényénél, akinek rendkívüli érzékenységgel adta át magát. Szeretni akar, de hamarosan rájön, hogy ez önerőből nem megy. Már nem mások szemében szeretne kicsi lenni, homokszem maradni, hanem saját szemében akar egyre szegényebbé válni, mert ráébred tehetetlenségére. Megvilágosodik előtte, hogy maga Isten közeledik feléje. A szeretet ebben áll: engedjük, hogy Jézus tökéletesen szeressen minket. Isten irgalmas szeretetébe ajánlja magát, aki a felé nyújtott üres kezet minden bizonnal megtölti. Az ő „titka” a tökéletes befogadóképesség.

Teréz tapasztalata közös minden komolyan kereső keresztény tapasztalásával. Élete üzenet azoknak is, akik soha nem követtek el halálos bűnt: *„...Jézus nekem többet bocsátott meg, mint Szent Magdolnának, mert már előre megbocsátott, megakadályozva abban, hogy elessem”*; és azoknak is, akik bűnösök: *„Ha az összes lehető bűnt elkövettem volna, akkor is ugyanez lenne a bizalmam, érezném, hogy vétkeim sokasága annyi csupán, mint a vízcsepp, amely tüzes serpenyőbe hull.”* Isten elsőként szeret. Engednünk kell győzedelmeskedni mindig jóval nagyobb szeretetét. Alázattal el kell fogadnunk önmagunkat. Meg kell tenni, amit tudunk, de a tett szeretet nélkül nem ér semmit. Arra int, hogy a lelki gazdagság is hamissá teheti az embert, ha tetszeleg benne, a lényegét ugyanis mindig ajándékként kapjuk. A felebaráti szeretet sem önmagunk érdeme. A bennünk rejtőző Jézus szereti a másik emberben lévő Jézust (!). A szeretet Istentől jön, és Istenhez jut. Az a szeretet, amelyre Teréz tanít nem más, mint elfogadni a másikat, nem csodálkozni gyöngeségein, épülni minden apró jócselekedetén.

Legyőzhetetlen fegyvere az imádság, amely „*olyan, mint egy királyné, akinek minden percben bejárása van a királyhoz, és mindent elérhet, amit csak akar.*” Nem érdemeket gyűjt, amelyeket majd a mennyországban bemutathat, hanem üres kézzel akar Jézus elé állni. Teréznek Jézus a menedék a viharban, fény az éjszakában, a megelőlegezett menny a földön. Ennek az életnek az alkonyán üres kézzel jelenik meg Isten előtt, és csak a vágyait adja át neki.

Lisieux-i Kis Szent Teréz élete növelje bennünk a reményt! Önmagunk erejéből soha nem juthatunk el oda, ahová törekszünk, de vele együtt bizalommal mondjuk: „Töltsd meg üres kezeimet, add nekem a saját szívedet!”

Roska Péter

A könyv ára: 861 Ft + postaköltség.

A Sarutlan Kármelita Nővéreknél még kapható:

Conrad De Meester: Jelenléted az örööm (A Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébet élete és tanítása), ára: 525 Ft + postaköltség;

Conrad De Meester: Lelkünk mennyországában („Utolsó lelkiprágya” a Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébet nővérrel), ára: 735 Ft + postaköltség

Megrendelhető:

Sarutlan Kármelita Nővérek

H-7396 Magyarszék, Kármelita kolostor 1.

Kármel liturgikus naptár

Június

7. Szerda, **Szent Bertalanról nevezett Boldog Anna OCD** (szűz) *emléknapja*

12. Hétfő, **Boldog Alfonz Mária Mazurek OCD** (vértanú) *vál. emléknapja.*

Július

13. Csütörtök, **Los Andes-i Szent Teréz OCD** (szűz) *választható emléknapja*

16. Vasárnap, KÁRMELHEGYI BOLDOGASSZONY – főünnep

17. Hétfő, **Compiègne-i vértanú kármelita nővérek emléknapja..**

19. Szerda, **Szűz Mária Isteni kegyelem Anyja emléknapja**

20. Csütörtök **Szent Illés próféta ünnepe**

27. Csütörtök, **Boldog Titusz Bradma O. Carm.** (vértanú) *választható emléknapja*

28. Péntek, **Boldog Soreth János** (lelkipásztorok) *választható emléknapja.*

A legvégén, a megszokott szövegben, a „megjelenik kéthavonta” helyett azt kellene tenni, hogy „**megjelenik évente hat alkalommal**”.

A győri szerkesztőség címében az **Aradi vértanúk** kis „v” betűvel van, és jó lenne hozzátoldani még a telefon és fax számot is:

Telefon: (96) 618 863 Fax (96) 618 864